

AZ ALAPKÉPZÉSI SZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

ANGLISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** anglisztika (English and American Studies)
2. **Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzetség oklevélben szereplő megjelölése**
  - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
  - szakképzetség: anglisztika alapszakos bölcsész
  - a szakképzetség angol nyelvű megjelölése: Philologist in English and American Studies
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A képzési idő félévekben:** 6 félév
5. **Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 kredit
  - a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
  - a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
  - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit
6. **A szakképzetség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 222
7. **Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik jól ismerik az angol nyelvet, az angol nyelvű kultúrákat. Ismereteikre építve a Közös Európai Referenciakeret felsőfokú C1 szintjén képesek angol nyelvű mindennapi, kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi, valamint nyelv- és irodalomtudományi szövegeket felelősen értelmezni, közvetíteni és alkotni írásban és szóban. Elláthatnak hazai és nemzetközi szervezetekben, vállalatoknál, önkormányzatoknál, a kulturális menedzsment, az oktatás, valamint az újságírás és a PR területén középvezetői szintű feladatokat is. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.
- 7.1. **Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**
  - 7.1.1. **Az angol alapszakos bölcsész**
    - a) **tudása**
      - A szakot elvégző hallgató tájékozott az angol nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
      - Ismeri a magyar és európai identitás szakterületileg legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit, kontextusait, valamint legalább egy, Európán kívüli angol nyelvű kultúra legfontosabb vonásait.
      - Ismeri az angol nyelvű kultúrák jellemző írásbeli és szóbeli, szépirodalmi, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
      - Átlátja az angol szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.
      - Tisztában van az anglisztika jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.
      - Ismeri a szak egyes területeinek (irodalom-, nyelv- és kultúratudomány) angol nyelvű szakkifejezéseit.
      - Összefüggéseiben értelmezi az anglisztika szakhoz általában kapcsolódó, munkavállalással, vállalkozással kapcsolatos szabályokat, előírásokat.
      - Ismeri az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, valamint a tanulóközösségek működésének kapcsolatát.
      - Ismeri, megkülönbözteti és alkalmazza az infokommunikációs eszközöket, hálózatokat és funkciókat a szakterületén folyó tanuláshoz, feladatainak hatékony és korszerű megoldásához.
    - b) **képességei**
      - Értelmezi az angol nyelvű kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát, képes az angolt elhelyezni a világ nyelvei között. Képes azonosítani az angol nyelv főbb társadalmi és regionális változatait, és tisztában van az angol nyelv terjedésével, terjesztésével magyarázó legfontosabb elméletekkel.
      - Átlátja a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális jelenségeket európai kontextusban értelmez.
      - Képes legalább egy, Európán kívüli angol nyelvű kultúra, eszmerendszer szempontjából az angol nyelvű kultúrák jelenségeit értelmezni.

- Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél angolul, világos, részletes szövegeket alkot sokféle témában, különösen az angolszász kulturális témakörökkel kapcsolatosan.
- Műfajilag sokszínű angol nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmez.
- Kiválasztja és alkalmazza a szakmai problémának megfelelő angol nyelv- vagy irodalomtudományi, vagy kultúratudományi módszert.
- Világos, részletes szövegeket alkot sokféle témában, különösen az angolszász kulturális témakörökkel kapcsolatosan.
- Folyamatos és természetes módon olyan interakciót tud folytatni anyanyelvű beszélővel, amely egyik félnek sem megterhelő, valamint megérti az anglisztikához kapcsolódó szakmai szövegeket.
- Későbbi munkahelyén a szakmai elvárásoknak megfelelően összetett feladatokat is elvégez, illetve később irányít.
- Irányítás mellett képes a tanuló szervezet működtetésében való támogató részvételre.
- Képes önállóan, önkritikára épülő tervet készíteni a pályafutásához szükséges tudások, képességek, attitűdök hiányainak a felszámolására, a szakma tanulásában elért eredményekre támaszkodva.
- Képes a projektalapú munkavégzésre, rendelkezik a munkamegosztásra épülő együttműködési képességgel, látja a közös sikerhez való egyéni hozzájárulásokat.
- Képes alkalmazói tudását az információs technológián alapuló írásbeli és szóbeli kommunikációban fejleszteni.
- Értő módon képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, és legalább egy idegen nyelven megbízható szinten ismeri a saját szakterületére jellemző szakkifejezéseket, és alkalmazza azokat.
- Képes önállóan írásos elemzések elkészítésére, elvégzett feladatainak szakmai közönség előtti bemutatására szóban és írásban

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képviseli a magyar és az európai identitás vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét. Más kultúrákat elfogad, törekszik azok megismerésére és megértésére.
- Igénye van az európai és Európán kívüli kultúrák megismerésére.
- Tudatosan képviseli az angol nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Az angol nyelv-, irodalom- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik angol szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Szakmai hivatástudata kialakítására és önképzésre törekszik.
- Készen áll a támogató erőforrások folytonos keresésére, szakmai felelőssége és tudása folytonos fejlesztésére.
- Feladatokhoz kapcsolódóan folyamatosan fejleszti szövegértési és szövegproduktív készségét.
- Érti és képviseli saját szakterülete, szaktudománya kritikai megközelítéseit.
- Átlátja szakterülete legfontosabb problémáit, a nézőpontok közötti különbségeket. Nyitott a problémák kutatáson alapuló megoldása iránt.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- Érti az erőforrásokkal való jó gazdálkodást, látja ennek fontosságát.
- A nemzeti, illetve az Európán túli vonatkozásokhoz kötve elfogadja és képviseli, szakterülete legfontosabb kérdéseivel kapcsolja a történeti és jelenkori európai értékeket.
- Rendelkezik azokkal a tudásokkal, képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.
- Ismeri szakterülete etikai normáit és szabályait, és ezeket a szakmai feladatok ellátásában, az emberi kapcsolatokban és a kommunikációban egyaránt képes betartani.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Hatékonyan együttműködik az anglisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és angol szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, plágiummentes ismeretközvetítést alkalmaz.
- Az anglisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.

- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel az anglistika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Nyitott az angol nyelvű kultúrák háttérének megismerésére.
- Döntési képességgel rendelkezik a szakterületi etikai dilemmákban, javaslattal él a szabályrendszer módosítására.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, nyelvtudomány, irodalomtudomány, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 8-12 kredit;
- angol nyelvfejlesztés 25-40 kredit;
- angol nyelvészet 15-40 kredit;
- angol nyelvű irodalmak 15-40 kredit;
- angol nyelvű kultúrák és társadalmak 15-40 kredit;
- választás szerinti szakma-specifikus ismeretek legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület művelésére alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

Az angol szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- az angol nyelv további (amerikanisztika, anglistika) szakterületi ismeretei vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelő angol nyelvtudás szükséges. A záróvizsga letétele a nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat lehet a képző intézmény által ajánlott specializációhoz kapcsolódó, a szak tantervében meghatározott tantervi egység.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés angol nyelven folyik.

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

GERMANISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: germanisztika (Germanic Studies)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség:
- germanisztika, német alapszakos bölcsész
- germanisztika, német nemzetiségi alapszakos bölcsész
- germanisztika, néderlandisztika alapszakos bölcsész
- germanisztika, skandinavisztika alapszakos bölcsész
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- Philologist in Germanic Studies, Specialized in German Studies
- Philologist in Germanic Studies, Specialized in German as Ethnic Minority Studies
- Philologist in Germanic Studies, Specialized in Netherlandistic Studies
- Philologist in Germanic Studies, Specialized in Scandinavian Studies
- választható szakirányok: német, német nemzetiségi, néderlandisztika, skandinavisztika

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan germanisztikai szakemberek képzése, akik a germanisztika területén, valamint általános bölcsész- és társadalomtudományi témakörökben olyan elméleti és gyakorlati tájékozottsággal rendelkeznek, amely ismeretek révén képesek szakmájuk sokoldalú, inter- és multidiszciplináris gyakorlati és elméleti művelésére. Magas szinten ismerik a szakiránynak megfelelően a német, a holland, a dán, a svéd vagy norvég nyelvet, a germán eredetű kultúrákat. Ismereteikre építve a Közös Európai Referenciakeret felsőfokú, C1 szintjén képesek a szakiránynak megfelelően német, holland, dán, svéd vagy norvég nyelvű hétköznapi, kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi, valamint nyelv- és irodalomtudományi szövegeket felelősen értelmezni, közvetíteni és alkotni írásban és szóban. A német nemzetiségi szakirányon végzetek behatóan ismerik a hazai német nyelvét, történelmét, néprajzát, irodalmát, jog- és intézményrendszerét. Elláthatnak hazai és nemzetközi szervezetekben, vállalatoknál, önkormányzatoknál, a kulturális menedzsment, valamint az újságírás és a PR területén is középvezetői feladatokat. A nemzetiségi német szakirányon végzetek ismereteiket a hazai nemzetiségi szervezetek, önkormányzati és kulturális intézmények kötelékében hasznosíthatják. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A germanisztika, német alapszakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt és írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről.
- Tájékozott a választható szakirányoknak megfelelő nyelvek és kultúrák körében, ismeri azok történeti vonatkozásait, hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a szakiránynak megfelelő nyelvű ország, illetve országok földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásainak rendszerét.
- Ismeri a szakiránynak megfelelő nyelvű kultúrák jellemző szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit.
- Ismeri a szakiránynak megfelelő nyelvű kultúrák jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait.
- Átlátja a szakiránynak megfelelő nyelvű szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.
- Tisztában van a germanisztika jellemző kutatási kérdéseivel, irányzataival, korszerű elemzési és értelmezési módszereivel.
- Ismeri a szak egyes területeinek (irodalom-, nyelv- és kultúratudomány) szakiránynak megfelelő nyelvű szakkifejezéseit.

b) képességei

- A szinkron nyelvallapot fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzusszintű jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkor kontextusba illő használatára. Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél.
- Értelmezi a szakiránynak megfelelő nyelvű kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát.
- Interkulturális kommunikatív kompetenciák birtokában képes a kultúrák közötti közvetítésre.
- Képes műfajilag sokszínű, a szakiránynak megfelelő nyelvű szövegek és kulturális jelenségek értelmezésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, érteően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes alapvető kutatási technikák alkalmazására, szakmai kérdések megoldására a nyelv-, az irodalom- és a kultúratudomány területén.
- Képes tudását, az egyéni és szervezeti erőforrásokkal tudatosan gazdálkodva, önállóan fejleszteni.

c) attitűdje

- Elkötelezetten vállalja szakképzettsége átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati normáinak hiteles közvetítését, nyitott az új jelenségek és eredmények befogadására.

- Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv és kultúra megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására.
- Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére.
- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Igénye van az európai, és az azon kívüli kultúrák sokszínűségének megismerésére.
- Elfogadja a magyar és az európai identitások vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.
- Nyitott a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetősége irányába.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Hatékonyan együttműködik a germanisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- A germanisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a germanisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Szakmai hivatástudata kialakítására és önképzésre törekszik.

7.1.2. Szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Német szakirányon továbbá a germanisztika, német alapszakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait, ismeretekkel rendelkezik a német nyelv variánsairól, regisztereiről.
- Tájékozott a német nyelvű kultúrák területén, ismeri azok történeti vonatkozásait, hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű országok földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásainak rendszerét.
- Ismeri a német nyelvű irodalmak, kultúrák jellemző szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit.
- Ismeri a német nyelvű irodalmak, kultúrák jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait.
- Átlátja a német nyelvű szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.

b) képességei

- Képes Magyarország és a német nyelvű országok társadalmi, gazdasági, környezeti adottságainak ismeretében a megszerzett tudás közvetítésére és alkalmazására hivatása gyakorlása során.
- Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni az informatika legújabb eszközeivel is, és az információkat, érveket és elemzéseket különböző nézőpontok szerint bemutatni.

7.1.2.2. Német nemzetiségi szakirányon továbbá a germanisztika, német nemzetiségi alapszakos bölcsész

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a magyarországi németek történetéről, jog- és intézményrendszeréről, tárgyi és szellemi kultúrájáról, nyelvéről és nyelvhasználatáról, valamint jelenkori irodalmáról.
- Ismeretekkel rendelkezik a magyarországi németek kutatástörténetéről és a folyamatban lévő kutatási projektekről, valamint a főbb empirikus adatgyűjtési módszerekről.

b) képességei

- Képes önálló empirikus adatgyűjtésre és feldolgozásra, az empirikus kutatás különböző módszereinek alkalmazására.

c) attitűdje

- Különös érzékenységgel rendelkezik a többi hazai kisebbség és az európai nemzetiségek nyelve, története, kultúrája iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Elkötelezett a hazai német kisebbség nyelvének, kultúrájának hagyományozása, ápolása és dokumentálása irányában.

7.1.2.3. Néderlandisztika szakirányon továbbá a germanisztika, néderlandisztika alapszakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait, ismeretekkel rendelkezik a holland nyelv változatairól, regisztereiről.
- Tájékozott a holland nyelvű és a régi németalföldi irodalom és kultúra területén.
- Ismeri a célnyelvű ország földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásainak rendszerét.
- Alapfokú ismeretekkel rendelkezik a holland üzleti kommunikáció nyelvében és kultúrájában.
- Ismeri a holland kultúra írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait.
- Átlátja a holland szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.

b) képességei

- Képes Magyarország és a holland nyelvterület társadalmi, gazdasági, környezeti adottságainak ismeretében a megszerzett tudás közvetítésére és alkalmazására hivatása gyakorlása során.
- Képes holland nyelven hatékonyan kommunikálni az informatika legújabb eszközeivel is, és az információkat, érveket és elemzéseket különböző nézőpontok szerint bemutatni.

7.1.2.4. Skandinavisztika szakirányon továbbá a germanisztika, skandinavisztika alapszakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a beszélt és írott dán, norvég, vagy svéd nyelv szabályait, ismeretekkel rendelkezik a dán, norvég, svéd nyelv variánsairól, regisztereiről.
- Tájékozott a dán, norvég vagy svéd nyelvű és az óészaki nyelv, irodalom és kultúra területén.
- Ismeri a célnyelvű ország földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásainak rendszerét.
- Ismeretekkel rendelkezik az interskandináv kommunikációról.
- Ismeri a dán, norvég, vagy svéd kultúra írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait.
- Átlátja a dán, norvég vagy svéd szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.

b) képességei

- Képes Magyarország és a skandináv országok társadalmi, gazdasági, környezeti adottságainak ismeretében a megszerzett tudás közvetítésére és alkalmazására hivatása gyakorlása során.
- Képes dán, norvég vagy svéd nyelven hatékonyan kommunikálni az informatika legújabb eszközeivel is, és az információkat, érveket és elemzéseket különböző nézőpontok szerint bemutatni.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, nyelvtudomány, irodalomtudomány, germán nyelvek és kultúrák, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 10-16 kredit;
- germanisztikai szakmai ismeretek: 150-164 kredit, amelyből
- germanisztikai alapozó modul (nyelvgyakorlat: német, holland, svéd, norvég, illetve dán nyelvi ismeretek elmélyítése; kulturális ismeretek) 20-30 kredit,
- a választott szakirány szerinti speciális nyelvészeti, irodalmi, kultúrtörténeti ismeretek (nyelvi ismeretek, nyelvészeti ismeretek, irodalmi ismeretek, kultúra- és médiatudományi ismeretek) 80-90 kredit,
- választás szerinti szakmaspecifikus ismeretek legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A szakirányok tudományágai, szakterületei és kreditaránya

a) német szakirány

- germanisztikai alapozó modul 20-30 kredit;
- nyelvi kompetenciák fejlesztése [nyelvtani gyakorlatok, szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése, szövegfajták];
- történelmi és jelenkori országismeret (a német nyelvű országok földrajza történelme, politikai, társadalmi, gazdasági ismeretei);
- irodalomtudományi alapismeretek (elemi műfajismeret, alapvető terminológia, irodalmi szövegelemzés);
- nyelvészeti alapismeretek (nyelvészeti terminológia, módszerek);
- a német szakirány speciális szakmai ismeretei 80-90 kredit;

- tartalomalapú nyelvi kompetenciafejlesztés (szókincsbővítés, fordítási gyakorlatok, stílusrétegek, szövegfajták, kontrasztivitás);
  - kommunikáció- és médiatudományi alapismeretek;
  - kultúratudományi alapismeretek (a kultúratudomány főbb területei, interkulturális germanisztika; a kortárs német kultúra, kultúrákövetítés);
  - irodalmi ismeretek (a német nyelvű irodalmak története: korszakok és korszakhatárok, fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok, szövegértelmezés, szövegelemzés, módszerek);
  - nyelvészeti ismeretek [szinkrón rendszernyelvészet (fonetika, fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika), szövegnyelvészet, fejlődési tendenciák, nyelvi változatok];
  - kutatómódszertan (a tudományos ismeretszerzés technikái, tudásbázisok használata, számítógépes bölcsészet, projektmunka és prezentációs technikák);
- b) német nemzetiségi szakirány
- germanisztikai alapozó modul 20-30 kredit:
  - nyelvi kompetenciák fejlesztése [nyelvtani gyakorlatok, szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése, szövegfajták];
  - történelmi és jelenkori országismeret (a német nyelvű országok földrajza, történelme, politikai, társadalmi, gazdasági ismeretei);
  - irodalomtudományi alapismeretek (elemi műfajismeret, alapvető terminológia, irodalmi szövegelemzés, módszerek);
  - nyelvészeti alapismeretek: nyelvészeti terminológia, módszerek;
  - nemzetiségi ismeretek;
  - a német nemzetiségi szakirány speciális szakmai ismeretei 80-90 kredit:
  - tartalomalapú nyelvi kompetenciafejlesztés (szókincsbővítés, fordítási gyakorlatok, stílusrétegek, szövegfajták, kontrasztivitás);
  - kommunikáció- és médiatudományi alapismeretek;
  - kultúratudományi alapismeretek (a kultúratudomány főbb területei, interkulturális germanisztika; a kortárs német kultúra, kultúrákövetítés);
  - irodalmi ismeretek (a német nyelvű irodalmak története: korszakok és korszakhatárok, fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok, szövegértelmezés, szövegelemzés);
  - nyelvészeti ismeretek (szinkrón rendszernyelvészet - fonetika, fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika, szövegnyelvészet, fejlődési tendenciák, nyelvi változatok);
  - kutatómódszertan (a tudományos ismeretszerzés technikái, tudásbázisok használata, számítógépes bölcsészet, projektmunka és prezentációs technikák);
  - társadalomtudományi ismeretek (a magyarországi németek története, a magyarországi németek jog- és intézményrendszere);
  - néprajzi ismeretek (a magyarországi németek tárgyi és szellemi kultúrája);
  - nemzetiségi képzéshez kapcsolódó nyelvtudományi ismeretek (dialektológia, szociolingvisztika, kontaktusnyelvészet);
  - nemzetiségi képzéshez kapcsolódó irodalomtudományi ismeretek (az 1945 utáni magyarországi német irodalom);
- c) néderlandisztika szakirány
- germanisztikai alapozó modul 20-30 kredit:
  - holland nyelvi kompetenciák fejlesztése [nyelvtani gyakorlatok, szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése, szövegfajták];
  - történelmi és jelenkori országismeret (a holland nyelvű országok földrajza, történelme, politikai, társadalmi, gazdasági ismeretei);
  - irodalomtudományi alapismeretek (elemi műfajismeret, alapvető terminológia, irodalmi szövegelemzés);
  - nyelvészeti alapismeretek (nyelvészeti terminológia, módszerek);
  - kultúrtörténet.
  - a néderlandisztika szakirány speciális szakmai ismeretei 80-90 kredit:
  - tartalomalapú nyelvi kompetenciafejlesztés (szókincsbővítés, fordítási gyakorlatok, stílusrétegek, szövegfajták, kontrasztivitás, holland grammatika);
  - kommunikáció- és médiatudományi alapismeretek;
  - kultúratudományi alapismeretek (a kultúratudomány főbb területei, interkulturális germanisztika; a kortárs holland nyelvű kultúra, kultúrákövetítés);

- irodalmi ismeretek (a régi németalföldi irodalom és a modern holland és flamand irodalom, korszakok és korszakhatárok, fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok, szövegértelmezés, szövegelemzés);
- nyelvészeti ismeretek [a mai holland nyelv rendszere (fonetika, fonológia, morfológia, lexikológia, szintaxis), szövegnyelvészet, variációs nyelvészet];
- kultúra- és médiatudományi ismeretek;
- kutatómódszertan (a tudományos ismeretszerzés technikái, tudásbázisok használata, számítógépes bölcsészet, projektmunka és prezentációs technikák);

d) skandinavisztika szakirány

- germanisztikai alapozó modul: 20-30 kredit
- dán, norvég, svéd nyelvi kompetenciák fejlesztése [nyelvtani gyakorlatok, szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciák fejlesztése];
- történelmi és jelenkori országismeret (a skandináv nyelvű országok földrajza, történelme, politikai, társadalmi, gazdasági ismeretei);
- irodalomtudományi alapismeretek (elemi műfajismeret, alapvető terminológia, irodalmi szövegelemzés);
- nyelvészeti alapismeretek (nyelvészeti terminológia, módszerek);
- kultúrtörténet;
- a skandinavisztika szakirány speciális szakmai ismeretei: 80-90 kredit
- tartalomalapú nyelvi kompetenciafejlesztés (szókincs bővítés, fordítási gyakorlatok, stílusrétegek, szövegfajták, kontrasztivitás, dán, norvég, svéd grammatika);
- kommunikáció- és médiatudományi alapismeretek;
- kultúratudományi alapismeretek (a kultúratudomány főbb területei, interkulturális germanisztika; a kortárs skandináv kultúra, kultúrákövetítés);
- irodalmi ismeretek (az óészaki irodalom és a modern skandináv irodalom, korszakok és korszakhatárok, fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok, szövegértelmezés, szövegelemzés);
- nyelvészeti ismeretek [a dán, a norvég, a svéd nyelv rendszere (fonetika, fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika), szövegnyelvészet];
- kultúratudomány (Skandinávia kultúrtörténete);
- kutatómódszertan (a tudományos ismeretszerzés technikái, tudásbázisok használata, számítógépes bölcsészet, projektmunka és prezentációs technikák).

8.1.3. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A germanisztika szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- az alapképzési szak szakirány szerinti további szakterületi ismeretei,
- az alapképzési szak másik szakiránya vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez a választott szakirány célnyelvének felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelő szintű ismerete szükséges. A záróvizsga letétele a nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat lehet a képző intézmény által ajánlott specializációhoz kapcsolódó, a szak tantervében meghatározott tantervi egység.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés az adott szakirány nyelvén folyik.

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

INFORMATIKUS KÖNYVTÁROS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** informatikus könyvtáros (Library and Information Science)
2. **Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
  - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat
  - szakképzettség: informatikus könyvtáros
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Librarian and Information Scientist
3. **Képzési terület:** társadalomtudomány
4. **A képzési idő félévekben:** 6 félév
5. **Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 kredit
  - szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
  - a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
  - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit
6. **A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 322

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja informatikus könyvtáros szakemberek képzése, akik könyvtárosi ismeretekre és korszerű informatikai tudásra tesznek szert, melynek birtokában képesek a különböző típusú könyvtárak, valamint a tájékoztatási, információ feldolgozási és közvetítési feladatokat végző szervezetek gyakorlati szaktudást igénylő munkaköreinek betöltésére. Képesek tudás-, információ- és kultúrákövetítő tevékenységre, segítség nyújtására a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az informatikus könyvtáros

a) tudása

- Ismeri a könyvtári szakterület működését meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági, politikai és technológiai folyamatok legfontosabb tényezőit.
- Tisztában van a könyvtár- és információtudomány alapfogalmaival és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeivel.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri a hazai és külföldi dokumentumok és információk értékelésével, kiválasztásával, a gyűjteményszervezéssel, a formai és tartalmi feldolgozással, a keresőrendszerek használatával, működtetésével, fejlesztésével, valamint a könyvtári szolgáltatások nyújtásával és tervezésével kapcsolatos alapelveket.
- Áttekintéssel rendelkezik az informatikai és infokommunikációs eszközök, módszerek, technikák alkalmazásának, hasznosításának lehetőségeiről, a számítógépes információs és tájékoztató rendszerek alkalmazásával, működtetésével, fejlesztésével, továbbá az elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelvekről.
- Ismeri az információs műveltség és a digitális kompetencia fogalmi rendszerét, valamint birtokolja a fogalmi körbe tartozó ismeretek jelentős részét.
- Ismeri a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok könyvtári ellátásának alapvető módszereit és eszközeit.
- Ismeri az információ- és tudásszervezéssel kapcsolatos feladatai ellátásához szükséges kommunikációs, szervezési, marketing, kapcsolattartási és kapcsolatépítési, tervezési, projektvezetési, minőségirányítási, humánerőforrás fejlesztési alapfogalmakat, alapelveket.
- Alapos ismeretekkel és adekvát problémamegoldási technikákkal rendelkezik a könyvtári konfliktuskezelés területén.
- Ismeri a könyvtári szakterület és határterületei információs igényének kielégítését szolgáló legfontosabb szakirodalmi forrásokat, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereket.

b) képességei

- Képes a munkája során megismert vagy feltárt tények alapos és részletes elemzésére, az eredményekből kibontható összefüggések feltárására, reális értékítéleteket alkot és az ezekből levonható következtetésekre építve önálló javaslatokat fogalmaz meg.

- Eligazodik a könyvtári terület összefüggései, a könyvtári terület működését meghatározó folyamatok, hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák, jogi szabályozások, intézményrendszerek, programok között.
- Mindennapi szakmai szóhasználatában beépült ismeretként jelennek meg a könyvtár- és információtudomány alapfogalmai és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemei, melyeket magabiztosan képes használni.
- Képes ismereteinek hatékony alkalmazására az egyes könyvtári munkaterületeken, a gyűjteményszervezés, az információ- és dokumentum feldolgozás, az információkeresés, az információ- és dokumentumszolgáltatás és egyéb könyvtári szolgáltatások területén.
- Képes a könyvtári területen alkalmazott informatikai és infokommunikációs eszközök használatának elsajátítására, a számítógépes információs rendszerek alkalmazására.
- Magas szinten képes a vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegek, táblázatok, adatsorok, vizuális szövegek megértésére, értelmezésére.
- Képes aktív szerepet vállalni a hagyományos és online közösségfejlesztésben, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésében, valamint az élethosszig tartó tanulás támogatásában.
- Képes arra, hogy eligazodjon a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára nyújtott szolgáltatások, a gyakorlat által felvetett konkrét problémák és a lehetséges megoldási modellek, jó gyakorlatok között.
- Képes a felhasználókkal, a partnerekkel (könyvkiadók, könyvtárak, könyvterjesztők, adatbázis-szolgáltatók, informatikai fejlesztők, egyéb közgyűjtemények, kulturális és oktatási intézmények), valamint a fenntartókkal való kapcsolattartáshoz szükséges szóbeli, írásbeli kommunikációra, és ezeknek a képességeknek a fejlesztésére.
- Képes az elsajátított problémamegoldó technikák hatékony és adekvát alkalmazására a könyvtári konfliktuskezelés területén, a használókkal és más partnerekkel való kommunikációban.
- Szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozza, rendszerezi és alkalmazza. Képes áttekinteni és kezelni az egyes tudományterületek hagyományos és elektronikus szakirodalmi forrásait, a szaktudományi adatbázisokat, magabiztosan használja a könyvtári adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal a humanizmus, a béke, a haza, a nemzet, a szabadság, a demokrácia, a szolidaritás, a kulturális pluralizmus, a nemzeti kultúra, és a környezetvédelem területén, harcol az értékek rombolásával (fajgyűlölet, militarizmus, kultúraellenesség, kulturális monopólium, egyéni és kollektív jogok megsértése, a természeti környezet tönkretétele) szemben.
- Együttműködési készséggel, empátiával fordul a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felé, és azonosul a könyvtárak szerepvállalásával a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérséklésében.
- Elkötelezett a lakosság legkülönbözőbb csoportjait érintő digitális kompetenciafejlesztés területén.
- Elfogadja a könyvtárakban általánossá váló minőség szemléletet, az ezzel járó feladatokat és kötelezettségeket.
- Minőség tudattal rendelkezik, és saját tevékenységét is kritikusan szemléli. Részesen kíván lenni a könyvtári szolgáltatások jó minőségét garantáló minőségi láncolatnak.
- Törekszik az információs társadalomban eligazodni tudó kritikus gondolkodásmód kialakítására.
- Munkáját siker- és szolgáltatásorientáltság jellemzi annak érdekében, hogy a magas szintű szolgáltatások eredményeként erősödjön a könyvtárak társadalmi elismertsége és elfogadottsága.
- Nyitott a könyvtári innováció minden formája iránt, befogadó és egyben kritikus a könyvtári munkát érintő elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Elfogadja és alkalmazza a mindennapok könyvtári gyakorlatában igazolt megoldásokat, él a szakmai továbbképzés minden formális és informális lehetőségével.
- Támogatja és tiszteletben tartja a könyvtárhasználók nemzeti, európai, etnikai, vallási, illetve lokális azonosságtudatát, kulturális identitását, annak megőrzését.
- Munkája során követi a magyar könyvtárosság etikai kódexe közös szakmai normáit.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szűkebb szakmai területén, személyes felelősségi körében önálló és kezdeményező szerepet vállal abban, hogy a társadalomban kialakult könyvtárkép egyre pozitívabbá váljon.
- Felelősen áll ki a könyvtári munkavégzés, a könyvtári rendszer működését, a könyvtárosok és a használók jogait szabályozó jogi normák következetes végrehajtása mellett.
- Következétesen képviseli a könyvtárhasználók érdekeit, önálló kezdeményezéseket tesz a használók jogainak érvényesítéséért.
- Felelősen vesz részt a könyvtári területen is egyre általánosabbá váló csoportmunkában. Erős érdekérvényesítésre képes projektek sikeres végrehajtása érdekében.

- A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal, proaktivitással és felelősséggel szervezi munkáját, és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban, könyvtáros szakmai szervezetekben.
- Kiváló szervező- és kezdeményezőképeséssel rendelkezik, amelyet hatékonyan képes kamatoztatni a könyvtári közönségkapcsolatok és pályázati projektek területén.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- társadalom- és bölcsészettudományok 15-25 kredit;
- könyvtár- és információs szervezés 30-40 kredit;
- menedzsment ismeretek 5-20 kredit;
- informatika 15-25 kredit;
- kommunikációs ismeretek 5-20 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret. A választható specializációk kreditaránya további 35-50 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapképzés megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai törzsanyag részeként a szakmai gyakorlat könyvtárakban és információs szolgáltató szervezetekben végzett gyakorlatokat foglal magában. Az összesen minimum 300 óra időtartamú szakmai gyakorlatok követelményeit a felsőoktatási intézmény tanterve határozza meg, kreditértéke 15 kredit.

KELETI NYELVEK ÉS KULTÚRÁK ALAPKÉPZÉSI SZAK

- 1. Az alapképzési szak megnevezése:** keleti nyelvek és kultúrák (Oriental Languages and Cultures)
- 2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség:
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, altajisztika szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, arab szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, hebraisztika szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, indológia szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, iranisztika szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, japán szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, kínai szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, koreai szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, mongol szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, tibeti szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, török szakirányon
- keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész, újgörög szakirányon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Altaic Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Arabian Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Hebrew Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Indological Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Iranian Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Japanese Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Chinese Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Korean Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Mongolian Studies)

- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Tibetan Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Turkish Studies)
- Philologist in Eastern Languages and Cultures (Modern Greek Studies)

választható szakirányok: altajisztika, arab, hebraisztika, indológia, iranisztika, japán, kínai, koreai, mongol, tibeti, török, újjörög

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapkocozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 68 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan, gyakorlati ismeretekkel is rendelkező bölcsész szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek az orientalisztika területén, betekintést nyerve az ókortudományba. Ismerik Ázsia és Észak-Afrika népeinek, országainak vagy (az újjörög szakirányon) az ókor utáni görögségnek a történetét, kultúráját. Áttekintésük van továbbá a szakiránynak megfelelő terület történetéről és művelődéstörténetéről. Ismerik az orientalisztikában és a szakirány területén érvényes ismeretszerzés általános módjait és a főbb kutatási módszereket. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott közel- és távol-keleti, illetve újjörög kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a magyar, európai, valamint a közel- és távol-keleti identitás szakterületileg legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit, kontextusait.
- A közel- és távol-keleti vagy az újjörög kultúrák legfontosabb vonásait, valamint választott szakirányának megfelelően egy keleti vagy az újjörög kultúra nyelvét, irodalmát, történelmét, vallástörténetét behatóan ismeri.
- Ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Általános ismeretekkel rendelkezik a közel- és távol-keleti népekkel, illetve az újjörögséggel kapcsolatos szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásairól, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusairól; a választott szakirányát érintő kulturális jelenségek, hagyományok értelmezéséhez szükséges módszereket ismeri.
- Általános orientalisztikai vagy neogrecisztikai ismeretekkel rendelkezik.
- Tisztában van a közel- és távol-keleti, illetve az újjörög kultúrák, különösképpen választott szakirányának jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.
- Összefüggéseiben értelmezi a bölcsész szakterület munkavállalással, vállalkozással kapcsolatos szabályait, előírásait.
- Ismeri a választott szakirányán elsődlegesen elsajátított közel- vagy távol-keleti írott és beszélt nyelvet (hebraisztika szakirány esetében a klasszikus hébert), illetve az újjörögöt, nyelvtudása a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjének felel meg.
- A választott szakirányán elsődlegesen elsajátított nyelven kívül még egy választott közel- vagy távol-keleti nyelv írott szövegeit szótár segítségével tudja értelmezni (kivéve az újjörög, mongol és tibeti szakirányon, ahol nincs kötelezően előírt második keleti nyelv).

b) képességei

- Képes értelmezni a közel- és távol-keleti, illetve az újjörög kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát.
- Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és a kulturális jelenségeket európai kontextusban értelmezni.
- Képes a közel- és távol-keleti, illetve az újjörög kultúrák, eszmerendszerek szempontjából saját szakterületének jelenségeit értelmezni.

- Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban képes írni és beszélni.
- Képes műfajilag sokszínű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes a távol- és közel-keleti, illetve az újjörög kultúrák, kiemelten a választott szakirányának megfelelő kultúra, kultúrák történelmi és kulturális jelenségeinek értelmezésére, elemzésére.
- Képes választott szakiránya idegen nyelvű forrásszövegeinek önálló történeti- nyelvészeti-filológiai elemzésére.
- A közel- és távol-keleti, illetve az újjörög kultúrákról, kiemelten a választott szakirányának megfelelő kultúrákról szerzett ismereteit képes önállóan, összetett feladatok keretében is alkalmazni.
- Legalább egy idegen nyelven képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a tudományterületéhez kapcsolódó idegen nyelvű szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képviseli a magyar és az európai identitás vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrák megismerésére.
- Igénye van a közel- és távol-keleti kultúrák, különösképpen a választott szakirányának megfelelő kultúra megismerésére.
- Igénye van arra, hogy a választott szakirányának megfelelően a közel- vagy távol-keleti, illetve az újjörög kultúrákkal kapcsolatos aktuális eseményekkel, történésekkel kapcsolatban tájékozott legyen.
- Tiszteli az Európán kívüli kultúrákat, vallásokat.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának fejlesztésére.
- Nyitott különféle kultúrák, népek, vallások megismerésére.
- Hatékonyan együttműködik a szakirányának megfelelő hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Szakterületéről szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Nyitott a szakirányához kapcsolódó idegen nyelv kulturális hátterére.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Önállóan értékeli a szakirányához kapcsolódó kulturális jelenségeket.
- Felelősséggel végzi a szakirányához kapcsolódó fordítási feladatokat.

7.1.2.Szakirányon szerzhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Altajisztika szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott az altáji nyelvű népek kulturális jelenségei és történetük körében.
- Ismeri az altáji nyelvű népek kultúrájának legfontosabb vonásait.
- Tisztában van az altáji nyelvek jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.
- Szakterületéhez szükséges módon, a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a mai törökországi török nyelvet.
- Ismeri az altajisztikai alap-szakterminológiát.

b) képességei

- Képes a török és mongol nyelvű népek kultúrája, eszmerendszere szempontjából saját szakterületének jelenségeit értelmezni.
- Legalább egy idegen nyelven képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a tudományterületéhez kapcsolódó török nyelvű szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli az altáji nyelvű népek nyelvi és kommunikációs normáit.
- Törekszik török szakmai nyelvtudásának fejlesztésére.

7.1.2.2. Arab szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott az arab nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri az arab országok, arab nyelvű kultúrák legfontosabb vonásait.
- Ismeri az arabisztika egyes területeinek (irodalom-, nyelv-, történelem-, vallás- és kultúratudomány) alapvető szakkifejezéseit.
- Ismeri a modern irodalmi arab írott és beszélt nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, valamint a klasszikus arab nyelvet.
- Ismer egy mai arab nyelvjárást.
- Ismeri az iszlám vallás történetét, mai alakulását.

b) képességei

- Képes közérthetően kommunikálni irodalmi arab nyelven, mind szóban, mind írásban.
- Képes műfajilag sokszínű arab nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő arab nyelv- vagy irodalomtudományi, vagy kultúratudományi módszert.
- A klasszikus és modern arab nyelvű forrásszövegek önálló történeti-nyelvészeti-filológiai elemzésére képes.
- Képes megérteni az arabisztika szakirányhoz kapcsolódó alapvető szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli az arab nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Az arab nyelv-, irodalom-, történelem-, vallás- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik az arab kultúra hazai megismertetésére.
- Törekszik arab szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Törekszik arra, hogy objektíven értékelje a Közel-Kelet, elsősorban az arab nyelvterület történelmi és aktuális eseményeit, történéseit.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és arab szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

7.1.2.3. Hebraisztika szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott az ókori és későbbi zsidó kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri az ókori és modern izraeli kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri a klasszikus héber nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, valamint a modern héber nyelvet.

b) képességei

- Képes klasszikus és modern héber nyelvű forrásszövegek önálló történeti- nyelvészeti-filológiai elemzésére.
- Képes megérteni a hebraisztika szakirányhoz kapcsolódó alapvető - elsősorban angol nyelvű - szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- A héber nyelv és irodalom, a zsidó kultúra gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik héber szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Nyitott a közel-keleti kultúrák, ezen belül az izraeli kultúra háttérére.

7.1.2.4. Indológia szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a szanszkrit és hindi nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a modern hindi írott és beszélt nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelően, valamint a klasszikus szanszkrit nyelvi és lexikai sajátosságait.

b) képességei

- Képes értelmezni a szanszkrit és hindi nyelvű kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát.
- Képes India nyelveit elhelyezni a világ nyelvei közt.
- Képes világos, részletes szövegeket alkotni hindi nyelven, különféle témákban.

- Képes megérteni az indológia szakirányhoz kapcsolódó alapvető - elsősorban angol nyelvű - szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Érdeklődik más indiai nyelvek iránt, törekszik legalább egy elsajátítására, kiindulva saját szakiránya megszerzett ismereteiből és kompetenciáiból.
- Igénye van a dél-ázsiai kultúrához kapcsolódó egyéb kultúrák megismerésére.
- Tudatosan képviseli a hindi nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Hitelesen közvetíti az indiai kultúra nyelvészeti, irodalom-, kultúratudományi és történelmi gondolkodásmódját.
- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának a fejlesztésére.
- Nyitott a szanszkrit és a hindi nyelv kulturális hátterére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal anyanyelvű és hindi szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Az indológia szakirányon szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.

7.1.2.5. Iranisztika szakirányon, továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a perzsa nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a perzsa kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri az iranisztika egyes területeinek (irodalom-, nyelv-, történelem-, vallás- és kultúratudomány) alapvető szakkifejezéseit.
- Ismeri a modern perzsa írott és beszélt nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, valamint a klasszikus perzsa nyelvi és lexikai sajátosságait.
- Elégséges nyelvismerettel rendelkezik arab nyelvű írott szövegek szótárral való lefordításához.

b) képességei

- Képes közérthetően kommunikálni perzsa nyelven mind szóban, mind írásban.
- Képes műfajilag sokszínű perzsa nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő perzsa nyelv-, irodalom- vagy kultúratudományi módszert.
- A klasszikus és modern perzsa nyelvű forrásszövegek önálló történeti-nyelvészeti-filológiai elemzésére képes.
- Képes megérteni az iranisztika szakirányhoz kapcsolódó alapvető - elsősorban angol nyelvű - szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a perzsa nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- A perzsa nyelv-, irodalom-, történelem-, vallás- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik a perzsa kultúra hazai megismertetésére.
- Törekszik perzsa szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Törekszik arra, hogy objektíven értékelje a Közel-Kelet, elsősorban a perzsa nyelvterület történelmi és aktuális eseményeit, történéseit.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és perzsa szövegeiért, tudatában van azok felhasználási területeinek.

7.1.2.6. Japán szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a japán nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a szak egyes területeinek (irodalom-, nyelv- és kultúratudomány) alapvető japán nyelvű szakkifejezéseit.
- Ismeri a modern japán írott és beszélt nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, illetve a Japán Nyelvi Alkalmassági Vizsga (Nihongo Noryoku Shiken) N3-N2-es szintjén.

b) képességei

- Képes műfajilag sokszínű japán nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő japán nyelv-, irodalomtudományi vagy kultúratudományi módszert.

- Képes japán nyelven hatékonyan, változatosan társalogni, képes a szisztematikus érvelésre, amelynek során jól kiemeli a lényeges pontokat és megfelelő mennyiségű részlettel szolgál, valamint megérti a japán szakirányhoz kapcsolódó alapvető szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a japán nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- A japán nyelv- és irodalom- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik japán szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal anyanyelvű és japán szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

7.1.2.7. Kínai szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a kínai nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a modern kínai írott és beszélt nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, illetve a Kínai Nyelvi Szintfelmérő Vizsga (Hanyu Shuiping Kaoshi, HSK) 4-es szintjén.

b) képességei

- Képes műfajilag sokszínű kínai nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő kínai nyelv-, irodalomtudományi vagy kultúratudományi módszert.
- Képes kínai nyelven hatékonyan, változatosan társalogni, képes a szisztematikus érvelésre, amelynek során jól kiemeli a lényeges pontokat és megfelelő mennyiségű részlettel szolgál, valamint megérti a kínai szakirányhoz kapcsolódó alapvető szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a kínai nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Törekszik kínai szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal anyanyelvű és kínai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Nyitott a távol-keleti kultúrák, ezen belül a kínai kultúra háttérére.

7.1.2.8. Koreai szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a koreai civilizáció kulturális jelenségeinek és azok történeti gyökereinek kérdéseiben.
- Ismeri a modern koreai írott és beszélt nyelvet legalább a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelő szinten, továbbá egy másik keleti nyelvet legalább alapfokú szinten ismer.

b) képességei

- Képes szakmai koreai szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő koreai kulturális vagy történelemkutatási módszert.
- Képes koreai nyelven hatékonyan, változatosan társalogni, képes a szisztematikus érvelésre, amely során jól kiemeli a lényeges pontokat és megfelelő mennyiségű részlettel szolgál, valamint megérti a koreai szakirányhoz kapcsolódó alapvető szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a Koreai-félsziget nyelvi és kommunikációs normáit.
- A koreai nyelv és kultúra, a koreai civilizáció gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik koreai szaknyelvi tudásának fejlesztésére, koreai íráskészségének képzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal anyanyelvű és koreai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Nyitott a távol-keleti kultúrák, ezen belül a koreai kultúra háttérére.

7.1.2.9. Mongol szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a mongol nyelvű népek és Belső-Ázsia hagyományos műveltségét és történetét.
- Ismeri a belső-ázsiai és mongol műveltség legfontosabb vonásait.
- Ismeri a mongolisztika egyes területeinek (irodalom-, nyelv-, történelem-, vallás- és művelődéstörténet) alapvető szakkifejezéseit.

- Ismeri a modern mongol írott és beszélt nyelvet legalább a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelő szinten, valamint a klasszikus mongol nyelvi és lexikai sajátosságait.

b) képességei

- Képes közérthetően kommunikálni halha mongol nyelven mind szóban, mind írásban.
- Képes értelmezni műfajilag sokszínű mongol nyelvű szövegeket és a bennük lévő kulturális jelenségeket.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő mongol nyelv-, irodalom- vagy kultúratudományi módszert.
- Képes a klasszikus és modern mongol nyelvű forrásszövegek önálló történeti-nyelvészeti-filológiai elemzésére.
- Képes megérteni a mongolisztika szakirányhoz kapcsolódó alapvető - elsősorban angol nyelvű - szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a mongol népek nyelvterületeinek nyelvi és kommunikációs normáit.
- A mongol nyelv-, irodalom, történelem-, vallás- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik a mongol és belső-ázsiai műveltségek hazai megismertetésére.
- Törekszik mongol szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Törekszik arra, hogy objektíven értékelje a belső-ázsiai, elsősorban a mongol nyelvterület történelmi és aktuális eseményeit, történéseit.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és mongol szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

7.1.2.10. Tibeti szakírányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a tibeti nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a tibeti kultúra és a tibeti buddhizmus legfontosabb vonásait.
- Ismeri a tibetológia egyes területeinek (irodalom-, nyelv-, történelem, vallás- és kultúratudomány) alapvető szakkifejezéseit.
- Ismeri a mai tibeti írott és beszélt nyelvet, legalább a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelő szinten, valamint a klasszikus tibeti írásbeliség nyelvi és lexikai sajátosságait.

b) képességei

- Képes közérthetően kommunikálni tibeti nyelven mind szóban, mind írásban.
- Képes műfajilag sokszínű tibeti nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő tibeti nyelv-, irodalom- vagy kultúratudományi módszert.
- A klasszikus és mai tibeti nyelvű forrásszövegek önálló történeti-nyelvészeti-filológiai elemzésére képes.
- Képes megérteni a tibetológia szakirányhoz kapcsolódó alapvető - elsősorban idegen nyelvű - szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a tibeti nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- A tibeti nyelv-, irodalom, történelem, vallás- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik a tibeti kultúra hazai megismertetésére.
- Törekszik tibeti szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Törekszik arra, hogy objektíven értékelje a keleti, elsősorban a tibeti nyelvterület történelmi és aktuális eseményeit, történéseit.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és tibeti szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

7.1.2.11. Török szakírányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a török nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a török (oszmán-török) kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri a turkológia egyes területeinek (irodalom-, nyelv-, történelem-, vallás- és kultúratudomány) alapvető szakkifejezéseit.

- Ismeri a modern török írott és beszélt nyelvet legalább a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelő szinten, valamint szótár segítségével olvassa és megérti az oszmán-török szövegeket.

b) képességei

- Képes érthetően kommunikálni mai török nyelven mind szóban, mind írásban.
- Képes műfajilag sokszínű török nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő török nyelv- vagy irodalomtudományi, vagy kultúratudományi módszert.
- Klasszikus oszmán-török forrásszövegek önálló történeti-nyelvészeti-filológiai elemzésére képes.
- Képes megérteni a turkológia szakirányhoz kapcsolódó alapvető - elsősorban angol nyelvű - szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli a török nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- A török nyelv-, irodalom-, történelem-, vallás- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik a török kultúra hazai megismertetésére.
- Törekszik török szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Törekszik arra, hogy objektíven értékelje a Közel-Kelet, elsősorban a török nyelvterület történelmi és aktuális eseményeit, történéseit.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és török szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

7.1.2.12. Újgörög szakirányon továbbá a keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott az újgörög nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a szak egyes területeinek (irodalom-, nyelv- és kultúratudomány) alapvető újgörög nyelvű szakkifejezéseit.
- Ismeri az újgörög írott és beszélt nyelvet a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga, illetve a Görög Állami Nyelvvizsga (Ἐθνόδοξή Ἑλληνική Γλώσσα) Á2-Á1 szintjén.

b) képességei

- Képes műfajilag sokszínű újgörög nyelvű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmezni.
- Képes kiválasztani és alkalmazni a szakmai problémának megfelelő újgörög nyelv-, irodalom-, vagy kultúratudományi módszert.
- Képes újgörög nyelven hatékonyan, változatosan társalogni, képes a szisztematikus érvelésre, amelynek során jól kiemeli a lényeges pontokat és megfelelő mennyiségű részlettel szolgál, valamint megérti az újgörög szakirányhoz kapcsolódó alapvető szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Tudatosan képviseli az újgörög nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Az újgörög nyelv-, irodalom- és kultúratudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Törekszik újgörög szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal anyanyelvű és újgörög nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Kritikusan értékeli saját tevékenységét, valamint céltudatosan törekszik értékek kialakítására és megtartására.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek [elméleti nyelvészet, irodalomelmélet, esztétika, társadalmi ismeretek, történelemfilozófia, társadalomfilozófia, az ókori és keleti kultúra ismeretkörei (ókori és keleti nyelvek és írások, történelem, vallástudomány, vallástörténet, irodalomtörténet, művészettörténet, archeológia, kultúrtörténet)] 25-30 (altajisztika szakirányon legfeljebb 10) kredit;
- orientalisztikai, ókortudományi szakmai ismeretei 135-145 kredit, amelyből:
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit
- a keleti nyelvek és kultúrák általános ismeretei (történelem, földrajz, vallás, irodalom, kultúrtörténet, írástörténet), filológia, újgörög szakirányon egyéb ókori és általános ismeretek;
- a választott nyelv és kultúra szakterületi ismeretei és az azon kívüli másik keleti vagy ókori nyelv alapismeretei;

- a választott szakirány szerinti speciális nyelvészeti, irodalmi, kultúrtörténeti ismeretek (nyelvi ismeretek, egyéb történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek, a szakirányhoz kapcsolódó specializációk) 60-70 (altajisztika szakirányon legfeljebb 90) kredit;
  - választás szerinti specializációk ismeretei legfeljebb 50 kredit.
- 8.1.2. A szakirányok tudományágai, szakterületei és kreditaránya
- a) altajisztika szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés [törökországi török nyelv, egy második altáji nyelv (kazak, csuvas, burját)] 46 kredit,
  - egyéb filológiai és gyakorlati ismeretek (bevezető kurzusok az altajisztikába, altáji nyelvű népek történetébe és vallásaiba, bevezetés a műhelymunkába, gyakorlati ismeretek) 43 kredit;
- b) arab szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés (klasszikus és modern arab, nyelvgyakorlat, újságnyelv) 44 kredit,
  - egyéb történelmi, vallás- és kultúrtörténeti ismeretek, sémi kapcsolatok 24 kredit;
- c) hebraisztika szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés [(klasszikus héber nyelv (grammatika, szövegolvasás), modern héber nyelv (grammatika, szövegolvasás, társalgás), egy másik bibliai, illetve zsidó nyelv (arámi, jiddis vagy judeo-arab)] 36-45 kredit,
  - egyéb történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek [zsidó történelem, zsidó kultúra, vallás, irodalomtörténeti bevezetések (bibliai, rabbinikus)] 18-25 kredit,
  - specializáció (egyéb bibliai nyelv vagy talmudi arámi; bibliai vagy judaisztikai tudománytörténet, jiddis kultúrtörténet, bibliai irodalom vagy középkori zsidó, héber nyelvű irodalom) 6-10 kredit;
- d) indológia szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés (szanszkrit nyelv, hindi nyelv) 60 kredit,
  - egyéb kultúrtörténeti ismeretek [ind kultúrtörténet (óind és újind), óind és hindi irodalomtörténet] 8 kredit;
- e) iranisztika szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés [klasszikus és modern perzsa részletes nyelvelírás, klasszikus perzsa szövegolvasás (forráselemzés), modern perzsa nyelvgyakorlat] 44 kredit,
  - egyéb irodalomtörténeti és filológiai ismeretek (klasszikus és modern perzsa irodalomtörténet, verstan, paleográfia) 17 kredit,
  - specializáció (bevezetés a nyelvtörténetbe és dialektológiába, perzsa művészettörténet, a modern Irán történetének kérdései, a modern Irán problémái) 7 kredit;
- f) japán szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés (mai japán nyelv, nyelvelírás) 40-45 kredit,
  - egyéb történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek (japán gazdaság- és kultúrföldrajz, történelem, irodalom, kultúrtörténet, mai társadalom és kulturális élet) 25-30 kredit;
- g) kínai szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés (mai kínai nyelv, klasszikus kínai nyelv és filológia) 40-70 kredit,
  - egyéb kultúrtörténeti ismeretek (történelem, műveltség, vallástörténet, kínai és japán műveltség) 8-30 kredit;
- h) koreai szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés (koreai nyelv) 43 kredit,
  - egyéb kultúrtörténeti ismeretek (történelem, műveltség, vallástörténet, kínai és japán műveltség) 25 kredit;
- i) mongol szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
  - nyelvi képzés (ujgur-mongol írásos szövegek, mai mongol nyelv) 40 kredit,
  - egyéb kultúrtörténeti ismeretek (történelem, hagyományos nomád műveltség, vallástörténet) 28 kredit;
- j) tibeti szakirány
- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,

- nyelvi képzés (klasszikus tibeti nyelvtan és szövegolvasás, mai tibeti nyelv, beszéd- és olvasásgyakorlat, tibeti művelődéstörténet) 42 kredit,
- egyéb kultúrtörténeti ismeretek (bevezetés a tibeti műveltségbe, a tibeti filológia alapjai, forrásfeldolgozás, történeti stúdiumok) 26 kredit;

k) török szakirány

- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit,
- nyelvi képzés (török nyelv, stílusgyakorlat, grammatika, szövegolvasás, oszmán-török nyelv) 51 kredit,
- egyéb kultúrtörténeti ismeretek (a török népek története, az Oszmán Birodalom története, a magyarországi török hódoltság története, török-magyar kapcsolatok, általános turkológia, oszmán történelem, oszmán paleográfia) 17 kredit;

l) újjörög szakirány

- keleti nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul 18-22 kredit
- nyelvi képzés (nyelvi és nyelvészeti képzés, újjörög szöveginterpretációk) 53 kredit,
- egyéb kultúrtörténeti ismeretek (bevezetés az újjörög tanulmányokba, áttekintés az újjörög irodalomról, a görög nyelv történeti áttekintése, az újkori görögység története, országismeret) 15 kredit.

8.1.3. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A keleti nyelvek és kultúrák szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- az alapképzési szak szakirány szerinti további szakterületi ismeretei vagy a választott nyelven és kultúrán kívüli másik kultúra vagy ókori nyelv ismeretei,
- az alapképzési szak másik szakiránya, vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapképzés megszerzéséhez az angol, német, francia, olasz, orosz, spanyol nyelvek valamelyikéből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

Az adott szakirányon a záróvizsga letétele a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja, kivéve az indológia szakirányon a szanszkrit nyelvismeretet és hebraisztika szakirányon a modern héber nyelvismeretet, melyek az alapképzési (B1), komplex típusú nyelvvizsga-követelményeivel egyenértékűek.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat lehet a képző intézmény által ajánlott specializációhoz kapcsolódó, a szak tantervében meghatározott tantervi egység.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Az oktatás nyelve magyar. A tanulmányok során a képzés egy része az adott szakirány nyelvén vagy angol nyelven folyik (altajisztika szakirányon török, kazak és burját nyelven, arab szakirányon arab nyelven, hebraisztika szakirányon modern héber nyelven, indológia szakirányon hindi nyelven és angol nyelven, iranisztika szakirányon perzsa nyelven, japán szakirányon japán nyelven, kínai szakirányon kínai nyelven, koreai szakirányon koreai nyelven, mongol szakirányon mongol (halha) nyelven, tibeti szakirányon tibeti nyelven, török szakirányon török nyelven, újjörög szakirányon újjörög nyelven).

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** kommunikáció- és médiatudomány (Communication and Media Science)
2. **Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
  - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat
  - szakképzettség: kommunikátor
  - szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Communication
3. **Képzési terület:** társadalomtudomány
4. **A képzési idő félévekben:** 6 félév

5. Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 321

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A szak célja kommunikációs szakemberek képzése, akik ismerik a kommunikáció különböző szinterein működő intézményeket, intézményrendszereket. Ismerik a társadalmi kommunikáció szintereit, az itt működő intézmények struktúráját, a kommunikáció és média fontosabb intézményeit, a kommunikáció és média működését. Megszerzett tudásuk, képességeik és attitűdjeik birtokában teljes mértékig alkalmasak a kommunikáció szinterein lévő intézményekben kommunikációs munka végzésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A kommunikátor

a) tudása

- Ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, érti az összefüggéseket, amelyek a társadalom és a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik.
- Ismeri a társadalom működésével kapcsolatos összefüggéseket, az ezekre vonatkozó szaktudományos kontextusokat.
- Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszerek működési mechanizmusait.
- Áttekintéssel rendelkezik a szakterülethez tartozó társadalmi létszférák, azaz az intézmények mint a gazdaság, politika, tudomány, művészet, moralitás, vallás, nyelv, jog normatív rendszereiről és működési gyakorlatáról.
- Ismeri a kommunikáció és média területét meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági és politikai folyamatok legfontosabb tényezőit,
- Magabiztos módszertani tudással rendelkezik, érti és átlátja a módszertani innováció lehetőségeit és perspektíváit.

b) képességei

- Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között.
- Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális szakirodalmi forrásokat, a társadalomtudományi és médiakutatási adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.
- Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző szinterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.
- Alapfokú elméleti felkészültségére építve képes kidolgozni a társadalmi kommunikáció szinterein zajló folyamatok valóságos viszonyait feltáró, a tények vizsgálatára irányuló munkahipotézisét, az ennek vizsgálatára szolgáló legalkalmasabb empirikus módszert és a feldolgozás folyamatának koncepcióját.
- Képes az elméleti és a gyakorlati munkája során megismert kommunikációs szinteken és szintereken feltárt tények alapos és részletes elemzésére és az eredményekből kibontható összefüggések feltárására.
- A kommunikáció és médiakutatás területén képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletet hozni, és az ezekből levonható következtetésekre építve önálló javaslatokat megfogalmazni.
- Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.
- A gyakorlati alkalmazhatóság szintjén képes szakterületére vonatkozó (személyközi, csoportos, nyilvános, szervezeti, kulturaközi és tömegkommunikáció) döntéshozatali folyamatokban döntéseket hozni.

c) attitűdje

- Nyitott a társadalmi változások dinamikus és értékalapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.
- Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Elfogadja a magyar és az európai identitás vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét, és felvállalja ezen értékeket képviselőként.

- Igénye van az Európán kívüli kultúrák megismerésére, nyitottan és elfogadóan viszonyul e kultúrákhoz.
- Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
- Érzékeny és nyitott a legsúlyosabb társadalmi problémákra, szemléletét áthatja az elesettekkel és a kiszolgáltatottakkal szembeni szakmai és emberi szolidaritás.
- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, az élet minden területén érvényes demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezőség mellett és véleményét a megfelelő formában meg is tudja fogalmazni.
- Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
- Képes kommunikációs készségek elsajátítására és ezek folyamatos fejlesztésére, önreflexióra e területen mutatott képességeivel kapcsolatban.
- Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- A kommunikáció és médiatudomány szakmai közegeiben önálló és kezdeményező szerepet vállal az általa elfogadott társadalomfelfogás érvényesítésében.
- Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Egy szakmai munkaközösségbe kerülve képes az ottani szakmai elvárásoknak megfelelően összetett feladatok elvégzésére, illetve irányítására.
- A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.
- Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szakmáját, szervezetét és szakmai csoportját.
- Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.
- Felelősséget vállal az általa készített anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegekért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

A jelzett kompetenciák a szakmai szocializációra vonatkozó tudás és képességek elsajátítása révén, illetve a képzésbe épített elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása útján szerezhetők meg:

- kommunikációs és társadalomtudományi alapismeretek 40-55 kredit

[ember és társadalom, társadalmi kommunikáció, társadalomtudományi alapismeretek, szociálpszichológiai alapismeretek; alapozó gyakorlatok modul, kommunikációs szakmai kompetencia-fejlesztés (írásos és mediális gyakorlati kommunikációs ismeretek, kommunikációs kutatómódszertani ismeretek)];

- kommunikációs elméleti és gyakorlati stúdiumok 101-116 kredit

(kommunikációs színterek, a kommunikáció elméleti és modelljei, kommunikációs intézmények működése és intézmények kommunikatív működése, a kommunikáció mediális aspektusai, kultúra és kommunikáció, vizuális kommunikáció, szakmai gyakorlati ismeretek).

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret. A választható ismeretek kreditértéke a kommunikációs elméleti és gyakorlati stúdiumokon belül 40-44 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a kommunikáció különböző színterein lévő intézményekben eltöltött legalább 80 órás gyakorlat.

MAGYAR ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** magyar (Hungarian)
2. **Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
  - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
  - szakképzettség: magyar alapszakos bölcsész
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Hungarian
3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány
4. **A képzési idő félévekben:** 6 félév
5. **Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 kredit
  - a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
  - a szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 4 kredit
  - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit
6. **A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 223
7. **Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja magyar alapszakos bölcsész szakemberek képzése, akik a magyar nyelv és általában a nyelvhasználat, valamint a magyar és a világirodalom jelenségeiről, történetileg és szociológiailag változó formáiról, folyamatairól és alapvető kulturális összefüggéseiről megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A magyar alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a magyar nyelv és irodalom legfontosabb jelenségeinek és azok tagolódásának, általánosan elfogadott jellemzőinek és adatainak, a magyar nyelvi és irodalmi hagyomány legfontosabb szövegeinek és alkotóinak körében.
- Európai és kulturális kontextusokra való kitekintéssel ismeri a magyar nyelv és irodalom kommunikációs formáinak, szövegtípusainak, történeti folyamatainak és jelentős korszakainak fő sajátosságait.
- Ismeri a nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Tájékozott a magyar nyelvű szövegek és kulturális jelenségek nyelvi és irodalmi értelmezésének ismert eljárásai és módszerei, valamint ezek szakmailag elfogadott kontextusai és értékelési terén.
- Tisztában van a nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel.
- Szakterületéhez szükséges szinten ismer legalább egy idegen nyelvet.

b) képességei

- Képes értelmezni a magyar nyelv és irodalom jelenségeinek nyelvi, illetve irodalmi sajátosságait, valamint a magyar nyelvi és irodalmi hagyományon belüli összefüggéseit, történeti beágyazottságát.
- Képes átlátni a magyar nyelvi és irodalmi hagyományok szerepét a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítésében, és elhelyezi e jelenségeket a szakterülete szempontjából releváns európai kontextusban.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kérdéseiről több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban képes írni és beszélni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom műfajilag sokszínű szövegeit és az ezekhez kapcsolódó kulturális jelenségeket a nyelvtudomány, illetve az irodalomtudomány szempontjából értelmezni.
- A szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét mérlegelve képes kiválasztani és alkalmazni a megfelelő nyelvtudományi vagy irodalomtudományi módszereket.
- Legalább egy idegen nyelven képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a nyelvtudományhoz és az irodalomtudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a nyelvi és irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képvisei a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.

- Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány választott területein képes és törekszik az önképzésre.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának fejlesztésére.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan, történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kontextusukból következő lehetséges szakmai értékeléseinek és etikai következményeinek.
- A magyar nyelv és irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány és az irodalomtudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 8-12 kredit;
- nyelvészeti alapismeretek 6-12 kredit;
- a magyar nyelv rendszere, leírása 15-26 kredit;
- a magyar nyelv használata, tagolódása, története, rokonsága 18-30 kredit;
- a magyar irodalom története 20-34 kredit;
- világirodalom, komparatiztika 11-19 kredit;
- irodalomelmélet és műértelmezés 8-15 kredit;
- választás szerinti specializációk ismeretei 40-60 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A magyar szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- a nyelvtudomány, az irodalomtudomány, a művelődéstudomány valamely területeinek ismeretei vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

NÉPRAJZ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: néprajz (Ethnography)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: néprajz alapszakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Ethnographer

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja néprajz alapszakos bölcsészek képzése, akik ismerik a néprajztudomány, az európai etnológia és a kulturális antropológia alapjait. Cél továbbá a saját és mások kultúráját megértő, a szűkebb és tágabb közösségek kulturális identitását alakítani képes, mások kultúrájával szemben toleráns szakemberek képzése, akik jártasak a kultúrakutatásban, a kulturális antropológiában, képesek a kultúra működési sajátosságait a múltban és a jelenben megérteni és értelmezni. A folklorisztika elméleti ismeretein túl rendelkeznek a néprajzi gyűjtési és muzeológiai gyakorlatok, az adatkezelés, az archiválás módszereinek és a terepkutatás ismereteivel. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A néprajz alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a magyar és egyetemes kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a magyar és európai kultúrák jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Tisztában van a néprajztudomány aktuális kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.
- Ismeri a szak egyes területeinek (elsősorban magyar és összehasonlító néprajz; népcsoportok és regionális kultúrák; magyar és összehasonlító folklór) alapvető szakkifejezéseit.
- Összefüggéseiben értelmezi a néprajztudományhoz általában kapcsolódó, munkavállalással, vállalkozással kapcsolatos szabályokat, előírásokat.
- Ismeri az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, valamint a tanulóközösségek működésének kapcsolatát.
- Ismeri, megkülönbözteti és alkalmazza az infokommunikációs eszközöket, hálózatokat és funkciókat a szakterületén folyó tanuláshoz, feladatainak hatékony és korszerű megoldásához.

b) képességei

- Értelmezi a magyar és európai kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát.
- Átlátja a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális jelenségeket európai kontextusban értelmez.
- Képes a kulturális, illetve társadalmi kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.
- Képes legalább egy Európán kívüli kultúra, eszmerendszer szempontjából a néprajztudomány jelenségeit értelmezni.
- Képes összefüggő néprajzi szövegek, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegek, táblázatok, adatsorok, vizuális szövegek (mozgó-, állóképek, térképek, diagramok) megértésére, értelmezésére.
- Több stílusregiszterben, a néprajztudomány szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél.
- Hatékonyan kommunikál írásban és szóban, valamint megérti a néprajztudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.
- Képes megoldási javaslatokat adni a kulturális-társadalmi elemzés során felmerülő problémák értelmezésére, az alapszakon belül elsajátított problémamegoldó technikák hatékony alkalmazására.
- Adott munkahely szakmai elvárásainak megfelelően összetett feladatokat is elvégez vagy irányít.
- Átlátja a magyar szakmai szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.
- Egy modern idegen nyelven képes eligazodni a szakirodalomban, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Képes a tanuló szervezet működtetésében való támogató részvételre, irányítás mellett.
- Képes önállóan, önkritikára épülő tervet készíteni a pályafutásához szükséges tudások, képességek, attitűdök hiányainak a felszámolására, a szakma tanulásában elért eredményekre támaszkodva.
- Képes a projekt alapú munkavégzésre, rendelkezik a munkamegosztásra épülő együttműködési képességgel, látja a közös sikerhez való egyéni hozzájárulásokat.
- Képes az információs technológián alapuló írásbeli és szóbeli kommunikációban fejleszteni alkalmazói tudását.

- Értő módon képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, és legalább egy idegen nyelven megbízható szinten ismeri a saját szakterületére jellemző szakkifejezéseket, és alkalmazza azokat. Képes önállóan írásos elemzések elkészítésére, elvégzett feladatainak szakmai közönség előtti bemutatására szóban és írásban.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képviseli a magyar és az európai identitásvallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűséget.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrák megismerésére.
- Tudatosan képviseli a néprajztudomány és társterületei szaknyelvi és kommunikációs normáit.
- A néprajztudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik a néprajzi tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Törekszik az információkat, érveket és elemzéseket különböző szempontok szerint átgondolni és bemutatni.
- Szakmai hivatástudata kialakítására és önképzésre törekszik.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a néprajztudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Nyitott a magyar és más kultúrák háttérére.
- Készen áll a támogató erőforrások folytonos keresésére, szakmai felelőssége és tudása folytonos fejlesztésére.
- Feladatokhoz kapcsolódóan folyamatosan fejleszti szövegértési és szövegproduktív készségét.
- Érti és képviseli saját szakterülete, szaktudománya kritikai megközelítéseit.
- Átlátja szakterülete legfontosabb problémáit, a nézőpontok közötti különbségeket. Nyitott a problémák kutatáson alapuló megoldása iránt.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- Érti az erőforrásokkal való jó gazdálkodást, látja ennek fontosságát.
- A nemzeti, illetve az Európán túli vonatkozásokhoz kötve elfogadja és képviseli, szakterülete legfontosabb kérdéseire a történeti és jelenkori európai értékeket.
- Rendelkezik azokkal a tudásokkal, képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.
- Ismeri szakterülete etikai normáit és szabályait, s ezeket a szakmai feladatok ellátásában, az emberi kapcsolatokban és a kommunikációban egyaránt képes betartani.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Hatékonyan együttműködik a néprajztudomány szakterületéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- A néprajz területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Döntési képességgel rendelkezik a szakterületi etikai dilemmákban, javaslatot tesz a szabályrendszer módosítására.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, művelődéstörténet, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 16-22 kredit;
- a néprajzhoz kapcsolódó társadalom- és bölcsészettudományi alapozó ismeretek 20-30 kredit;
- néprajzi szakmai ismeretek (a magyar és összehasonlító néprajz nagy témakörei) 80-100 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret a néprajz területéről, amelynek kreditértéke 50 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből vagy latin nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képző intézmény által ajánlott specializációhoz kapcsolódó, a szak tantervében meghatározott, a szakmúzeológiai ismeretek megszerzését követően két, egyenként 150 órás múzumi szakmai gyakorlat helytörténeti gyűjteményben, szakmúzeumban vagy országos (történeti) múzeumban.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

ÓKORI NYELVEK ÉS KULTÚRÁK ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: ókori nyelvek és kultúrák (Ancient Languages and Cultures)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- a szakképzettség:
- ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész assziriológia szakirányon
- ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész egyiptológia szakirányon
- ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész klasszika-filológia szakirányon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- Philologist in Ancient Languages and Cultures (Assyriology)
- Philologist in Ancient Languages and Cultures (Egyptology)
- Philologist in Ancient Languages and Cultures (Classical Philology)
- választható szakirányok: assziriológia, egyiptológia, klasszika-filológia

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 90 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 222

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan gyakorlati ismeretekkel is rendelkező bölcsész szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek az ókortudomány területén. Alapszinten ismerik az ókori Mediterráneum és a vele érintkező területek népeinek és országainak történetét, kultúráját, valamint a választott szakiránynak megfelelően az ókori Közel-Keletről, az ókori Egyiptomról és a klasszikus antikvitásról elmélyültebb tudásra tesznek szert. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Birtokában van a szakirányát meghatározó kultúrák tanulmányozásához szükséges nyelvtudásnak és a kulturális jelenségek értelmezéséhez szükséges, irodalmi, történeti, vallástörténeti és művészettörténeti ismereteknek.
- Ismeri a szakma tudományos műveléséhez szükséges kézikönyveket, szakfolyóiratokat, szótárakat, és tisztában van ezek használatával.
- Ismeri a szakma tudományos művelésének alapvető szabályait, tisztában van a korszerű tudományos gondolkodás normáival, és ugyanakkor ismeri ezek történeti meghatározottságát is.
- Gyakorlatot szerzett a források nyelvi és kultúraszempontú értelmezésében.
- Képes az ókori kultúrák jelentőségét megértetni kortársaival.

b) képességei

- Az alapszakon végzett hallgató képes az ókori Mediterráneum kultúráinak átfogó értelmezésére és tudományos megismerésére.
- Az alapszakot végzett hallgató képes az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.
- Képes a magyarul, illetve (az általa ismert) idegen nyelven szakirodalmi szövegek értelmezésére. Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Képes önállóan igényes szövegek megalkotására a szakirányának megfelelő ókori kultúra kérdéseiben.
- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.
- Képes az alapképzési szakon megszerzett ismereteit hasznosítani más szakterületeken is.

c) attitűdje

- Meglátja az ókor kultúráiban a sajátjától eltérőt, és törekszik ennek megértésére, tisztában van azzal, hogy ez a megértés csak szisztematikus ismeretgyűjtés eredményeként jöhet létre.
- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez az ókori civilizációk kulturális örökségének megőrzéséért és megismertetéséért.
- Felelősséget érez megszerzett ismereteinek gyarapításáért és megújításáért.
- Alkalmassá válik a rokonszakmák szakembereivel való együttműködésre.
- Az ókortudomány területén szerzett tapasztalatait értelmezi és hasznosítja a mai társadalmi, kulturális jelenségek értékelésében is.

7.1.2. Szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Assziriológia szakirányon továbbá az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- A szakot elvégző hallgató tájékozott az assziriológia általános ismeretanyagában, ismeri annak módszertanát, legfontosabb szakkifejezéseit és szakirodalmát.
- Tisztában van az assziriológiát jellemző kutatási kérdésekkel, elemzési és értelmezési módszerekkel.
- Legalább középfokon ismeri a sumer és az akkád nyelvet, képes sumer és akkád nyelvű írásos szövegek olvasására, feldolgozására és értelmezésére.
- Ismeri a tudományos közlés formai és tartalmi követelményeit.

b) képességei

- Képes az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.
- Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.
- Képes megoldási javaslatokat adni a kutatás során felmerülő problémák értelmezésére, hatékonyan alkalmazza a tanulmányai során elsajátított problémamegoldó technikákat.
- Képes felhasználni az assziriológia rokon tudományterületeinek eredményeit.
- Képes idegen nyelven és az informatika eszközeivel is hatékonyan kommunikálni.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Céltudatos magatartással törekszik értékek feltárására és megtartására.
- Hitelesen közvetíti a társadalom számára az ókortudományon belül az assziriológia gondolkodásmódját és tudományos eredményeit.
- Tudatosan képviseli szakmájának nyelvi és kommunikációs normáit.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik az assziriológia rokon tudományterületeivel való együttműködésre.
- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Minőség- és felelősségtudattal rendelkezik, törekszik együttműködő, kommunikációs és problémamegoldó készségeinek fejlesztésére.
- Törekszik szakmai hivatástudata kialakítására és önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez Magyarország és a világ kulturális örökségének megőrzéséért.
- Hatékonyan együttműködik az assziriológia területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi szakmai közösségekkel.

- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok felhasználási területeinek.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

7.1.2.2. Egyiptológia szakirányon továbbá az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- A szakot elvégző hallgató tájékozott az egyiptológia általános ismeretanyagában, ismeri annak módszertanát, legfontosabb szakkifejezéseit és szakirodalmát.
- Tisztában van az egyiptológiát jellemző kutatási kérdésekkel, elemzési és értelmezési módszerekkel.
- Legalább középfokon ismeri az óegyiptomi és a kopt nyelvet, képes óegyiptomi hieroglif és kopt nyelvű szövegek olvasására, feldolgozására és értelmezésére.
- Ismeri a tudományos közlés formai és tartalmi követelményeit.

b) képességei

- Képes az ismeretek önálló elsajátítására és megszerezésére.
- Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.
- Képes megoldási javaslatokat adni a kutatás során felmerülő problémák értelmezésére, hatékonyan alkalmazza a tanulmányai során elsajátított problémamegoldó technikákat.
- Képes felhasználni az egyiptológia rokon tudományterületeinek eredményeit.
- Képes idegen nyelven és az informatika eszközeivel is hatékonyan kommunikálni.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Céltudatos magatartással törekszik értékek feltárására és megtartására.
- Hitelesen közvetíti a társadalom számára az ókortudományon belül az egyiptológia gondolkodásmódját és tudományos eredményeit.
- Tudatosan képviseli szakmájának nyelvi és kommunikációs normáit.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik az egyiptológia rokon tudományterületeivel való együttműködésre.
- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Minőség- és felelősségtudattal rendelkezik, törekszik együttműködő, kommunikációs és problémamegoldó készségeinek fejlesztésére.
- Törekszik szakmai hivatástudatának kialakítására és önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez Magyarország és a világ kulturális örökségének megőrzéséért.
- Hatékonyan együttműködik az egyiptológia területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi szakmai közösségekkel.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

7.1.2.3. Klasszika-filológia szakirányon továbbá az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- A klasszika-filológia szakirányon végzett hallgató mind latin, mind görög nyelven képes ókori szöveget olvasni és olvasmányát értelmezni. Rendelkezik az ehhez szükséges nyelvi ismeretekkel. Tisztában van a latin és a görög nyelvtan szabályaival, illetve rendelkezik olyan szókinccsel, amely a szövegolvasás előfeltételének tekinthető.
- A nyelvi ismereteken túl rendelkezik az ókori Görögország és Róma történelméről, vallás-, művészet- és irodalomtörténetéről annyi ismerettel, hogy olvasmányait tágabb kulturális keretben is értelmezni tudja.
- Ismeri szakmájának módszertanát, illetve annak történeti kialakulását, tisztában van igazság és módszer alapvető összefüggéseivel.

b) képességei

- Képes latin, illetve görög nyelvű szövegek olvasására és értelmezésére segédeszközök felhasználásával.
- Rendelkezik annyi olvasási gyakorlattal, amennyi a latin és görög nyelvű forrásszövegek olvasását lehetővé teszi.
- Képes az alapszakon szerzett tudásának további elmélyítésére és önálló tájékozódásra.
- Képes szakmája eredményeit nem szakemberek számára is érthető módon megfogalmazni írásban és szóban.
- Képes nehezebb szakszövegek értelmezésére, idegen nyelven is.

c) attitűdje

- A klasszika-filológia szakirányt végzett hallgató tisztában van az európai civilizáció mediterrán gyökereivel és a kulturális rendszer szüntelen átalakulásának következményeivel.
- Hitelesen közvetíti a társadalom számára a klasszika-filológia gondolkodásmódját és tudományos eredményeit. Küzd a leegyszerűsítő kultúra-magyarázatok ellen.
- Tisztában van a folyamatos önképzés és szakmai ismeretgyarapítás fontosságával.
- Tisztában van a klasszika-filológiai tudás nemzetközi jellegével, újabb ismeretek keresése során nem áll meg a magyar nyelv, a magyar tudományosság határainál.

d) autonómiája és felelőssége

- Tisztában van a tudományos, szellemi munka alapvető etikai szabályaival.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Megjeleníti szakmai környezetére számára a görög és a római civilizációk kulturális, társadalmi jelentőségét.
- Környezetében képviseli a társadalmi és kulturális jelenségek sokoldalú, elemző és értelmező megközelítését.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek [filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, elméleti nyelvészet, irodalomelmélet, esztétika, az ókori kultúrák ismeretkörei (ókori nyelvek és írások, történelem, vallástudomány, vallástörténet, irodalomtörténet, művészettörténet, archeológia, civilizációtörténet)] 26-30 kredit;
- ókortudományi szakmai ismeretei 135-145 kredit, amelyből:
- ókori nyelvi szakmai alapozó modul [két ókori nyelv (görög, latin, egyiptomi, héber, szír, akkád, szanszkrit) ismeretei; az ókori Mediterráneum népei, területei közötti gazdasági és szellemi kapcsolatok] 16-20 kredit;
- a választott szakirány szerinti speciális nyelvészeti, irodalmi, kultúrtörténeti ismeretek (nyelvi ismeretek, történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek, szakirányhoz kapcsolódó specializációk) 70-75 kredit;
- választás szerinti specializációk ismeretei legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A szakirányok tudományágai, szakterületei és kreditaránya

a) assziriológia szakirány:

- nyelvi képzés [akkád nyelv (szövegolvasás), sumer nyelv (nyelvtan, szövegolvasás), egyéb sémi és ékírásos nyelvek (arab, héber, arámi, ugari, hettita, elámi, óperzsa vagy hurri)];
- egyéb történeti és kultúrtörténeti ismeretek (az ókori Közel-Kelet történeti földrajza, régészete, története, kultúrtörténete);

b) egyiptológia szakirány:

- nyelvi képzés (egyiptomi nyelv, kopt nyelv),
- egyéb történeti és kultúrtörténeti ismeretek (a Nílus-völgy története, kultúrtörténete);

c) klasszika-filológia szakirány:

- nyelvi képzés (görög és latin grammatika, auctorolvasás),
- egyéb történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek (régiségtan, mitológia, verstan-metrika, irodalomtörténet, színház-történet, tudománytörténet, numizmatika, epigráfia, zenetörténet),
- specializáció [görög, latin specializáció (ógörög, bizánci görög, latin, középlatin, újkor latin, patrisztika)].

8.1.3. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

Az ókori nyelvek és kultúrák szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- az alapképzési szak szakirány szerinti további szakterületi ismeretei (a választott nyelven és kultúrán kívüli másik kultúra vagy ókori nyelv ismeretei),
- az alapképzési szak másik szakiránya, vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez angol, német, francia, olasz, orosz (a klasszika-filológia szakirányon továbbá spanyol) nyelvekből egy államilag elismert, legalább középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

A záróvizsga letétele assziriológia szakirányon az akkád és a sumer alapfokú (B1), komplex típusnak megfelelő, az egyiptológia szakirányon az óegyiptomi és a kopt nyelv alapfokú (B1), komplex típusnak megfelelő, a klasszika-

filológia szakirányon a latin és az ógörög nyelv középfokú (B2), komplex típusnak megfelelő nyelvvizsgakövetelmények teljesítését igazolja.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

RÉGÉSZET ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: régészet (Archeology)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: régészet alapszakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Archaeology
- régészeti szakterületek: őskori régészet, antik régészet, római régészet, késő antik régészet, kora keresztény régészet, Barbaricum régészete, népvándorlás kori régészet, magyar őstörténet, bizánci régészet, egyháztörténet, középkori régészet, a középkori Közel-Kelet régészete, az ókori Elő-Ázsia régészete, az eurázsiai térség régészete, Ázsia régészete, archaeometria, roncsolásmentes régészet

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- intézményen kívüli összefüggő szakmai gyakorlathoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területeinek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 225

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja régészet alapszakos bölcsészek képzése, akik a régészet általános ismeretanyagából és választott két szakterületből jó felkészültséggel rendelkeznek, képesek az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére. Jártasak a magyar és idegen nyelvű szakirodalomban. Alkalmassak szakmai irányítás alatt régészeti terepi és egyéb örökségvédelmi feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A régészet alapszakos bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a régészet általános ismeretanyagában, ismeri annak módszertanát, legfontosabb szakkifejezéseit és szakirodalmát. Tájékozott a régészet különböző természettudományos módszereiben, és ismeri azok felhasználási lehetőségeit.
- Ismeri a régészeti felderítés és feltárás módszertanát.
- Ismeri a régészeti muzeológia módszereit és feladatkörét.
- Tájékozott legalább két régészeti szakterület speciális ismeretanyagában, ismeri annak legfontosabb problémakörét, módszertanát, szakkifejezéseit és szakirodalmát. Történeti korok esetében ismeri az alapvető írásos forrásokat.
- Ismeri a tudományos közlés formai és tartalmi követelményeit.
- Általános tájékozottsággal rendelkezik néhány más tudományterület szakmai problémáiról.

b) képességei

- Képes az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.
- Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.
- Képes mesterfokozatú régész irányításával régészeti források és lelőhelyek felkutatására, feltárására és dokumentálására.
- Képes a feltárt és dokumentált régészeti források és lelőhelyek tudományos igényű feldolgozására és közlésére.
- Képes megoldási javaslatokat adni a régészeti kutatás során felmerülő problémák értelmezésére, hatékonyan alkalmazza a tanulmányai során elsajátított problémamegoldó technikákat.

- Képes felhasználni a régészet rokon tudományterületeinek eredményeit.
- Képes idegen nyelven és az informatika eszközeivel is hatékonyan kommunikálni.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Céltudatos magatartással törekszik értékek feltárására és megtartására.
- Hitelesen közvetíti a társadalom számára a régészet gondolkodásmódját és tudományos eredményeit.
- Tudatosan képviseli szakmájának nyelvi és kommunikációs normáit.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik a régészet rokon tudományterületeivel való együttműködésre.
- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Minőség- és felelősség tudattal rendelkezik, törekszik együttműködő, kommunikációs és problémamegoldó készségeinek fejlesztésére.
- Törekszik szakmai hivatástudatának kialakítására és önképzésre.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez Magyarország és a világ kulturális örökségének megőrzéséért.
- Hatékonyan együttműködik a régészet területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi szakmai közösségekkel.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretek 26-42 kredit;
- általános alapozó ismeretek (latin nyelv, filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret, történelemtudomány) 16-32 kredit,
- más tudományterületek ismeretei 10 kredit;
- régészeti szakmai ismeretek: 100-150 kredit, amelyből
- szakmai alapozó és módszertani tárgyak (bevezetés a régészet különböző területeibe, régészetmódszertan, a régészet természettudományos módszerei, a régészettel rokon területek ismeretei) 30-60 kredit,
- tereptan és terepmunka (évenként legalább két hét ásatási gyakorlat) 6-12 kredit,
- muzeológia 4-8 kredit,
- egyes régészeti szakterületekhez kapcsolódó ismeretek (két választott szakterület) 60-70 kredit

A képző intézmény által ajánlott szakterület lehet: őskori régészet, antik régészet, római régészet, késő antik régészet, kora keresztény régészet, Barbaricum régészete, népvándorlás kori régészet, magyar őstörténet, bizánci régészet, egyháztörténet, középkori régészet, a középkori Közel-Kelet régészete, az ókori Elő-Ázsia régészete, az eurázsiai térség régészete, Ázsia régészete, archaeometria, roncsolásmentes régészet.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapképzés megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből vagy latin nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a felsőoktatási intézmény által kijelölt területen tanévenként legalább két hét ásatási gyakorlat.

ROMANISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** romanisztika (Romance Philology)

2. **Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettségek
- romanisztika, francia alapszakos bölcsész
- romanisztika, olasz alapszakos bölcsész
- romanisztika, portugál alapszakos bölcsész
- romanisztika, román alapszakos bölcsész

- romanisztika, román nemzetiségi alapszakos bölcész
  - romanisztika, spanyol alapszakos bölcész
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
  - Philologist in Romanistics, Specialized in French Studies
  - Philologist in Romanistics, Specialized in Italian Studies
  - Philologist in Romanistics, Specialized in Portuguese Studies
  - Philologist in Romanistics, Specialized in Romanian Studies
  - Philologist in Romanistics, Specialized in Romanian as Ethnic Minority Studies
  - Philologist in Romanistics, Specialized in Spanish Studies
  - választható szakirányok: francia, olasz, portugál, román, román nemzetiségi, spanyol
- 3. Képzési terület:** bölcészettudomány
- 4. A képzési idő félévekben:** 6 félév
- 5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 kredit
- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
  - a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
  - szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit
  - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit
- 6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 222
- 7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**
- A képzés célja olyan bölcész szakemberek képzése, akik ismereteikre építve a Közös Európai Referenciakeret felsőfokú (C1), komplex típusú, vagy azt meghaladó szintjén képesek újlatin (francia, olasz, portugál, román vagy spanyol) nyelvű, a munkavégzésükhöz kapcsolódó általános kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi szövegeket felelősen értelmezni, közvetíteni, alkotni írásban és szóban. Rendelkeznek továbbá az újlatin nyelvek és kultúrák területén, valamint általános társadalomtudományi, humán műveltségi témakörökben olyan elméleti és gyakorlati ismeretekkel, amelyek birtokában képesek a lehetséges munkavállalási területek (az adott újlatin nyelv és kultúra ismeretéhez kötődő feladatok ellátása hazai és nemzetközi szervezeteknél, vállalatoknál, önkormányzatoknál, a kulturális menedzsment, az oktatás, az újságírás, a PR területén) elvárásainak megfelelően szakmai, emberi, kulturális problémák kreatív kezelésére, feladatok megoldására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.
- 7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**
- 7.1.1. A romanisztika szakos bölcész**
- a) tudása**
- A szakot elvégző hallgató tájékozott az adott újlatin nyelvű kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
  - Ismeri a magyar és európai identitás szakterületileg legfontosabb kulturális szövegeit, kontextusait, valamint, ha van, legalább egy, a saját szakirányához kapcsolódó Európán kívüli kultúra legfontosabb vonásait.
  - Ismeri az adott újlatin nyelvű kultúra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűítő műfajait és azok szabályrendszerét.
  - Átlátja az adott újlatin nyelvhez tartozó szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.
  - Tisztában van az adott újlatin nyelv és kultúra jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.
  - Ismeri az adott újlatin nyelv egyes területeinek (irodalom-, nyelv- és kultúratudomány) szakkifejezéseit.
  - Összefüggéseiben értelmezi a romanisztika alapszak munkavállalással, vállalkozással kapcsolatos szabályait, előírásait.
- b) képességei**
- Értelmezi az adott újlatin nyelvű kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát, képes az adott újlatin nyelvet elhelyezni a világ nyelvei közt, valamint azonosítani az adott újlatin nyelv főbb regionális változatait.
  - Átlátja a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és ezeket a kulturális jelenségeket az európaiság kontextusában értelmezi.
  - Képes legalább egy, a szakirányához kapcsolódó, Európán kívüli kultúra, eszmerendszer szempontjából az adott újlatin nyelvű kultúra jelenségeit értelmezni.

- Az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél az adott újlatin nyelven, világos, részletes szövegeket alkot különféle témában, különösen az adott újlatin nyelv kulturális témaköreivel kapcsolatosan.
- Műfajilag sokszínű szövegeket és kulturális jelenségeket értelmez az adott újlatin nyelven.
- Az adott újlatin nyelvhez és kultúrához kapcsolódóan kiválasztja és alkalmazza a szakmai problémának megfelelő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kultúratudományi módszert.
- Adott munkahely szakmai elvárásainak megfelelően összetett feladatokat is elvégez vagy irányít.

c) attitűdje

- Érdeklődik más újlatin nyelvek iránt, törekszik ezek elsajátítására, kiindulva saját szakiránya megszerzett ismereteiből és kompetenciáiból.
- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képviseli a magyar és az európai identitás vallási, társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.
- Igénye van a szakirányához kapcsolódó Európán kívüli kultúrák megismerésére.
- Tudatosan képviseli az adott újlatin nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Hitelesen közvetíti az adott újlatin nyelv nyelvészeti, irodalom- és kultúratudományi, történelmi gondolkodásmódját.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Törekszik szakmai hivatástudatának kialakítására és önképzésre.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatékonyan együttműködik az adott újlatin nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Felelősséget vállal magyar nyelvű és adott újlatin nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges felhasználási területeinek.
- Az adott újlatin nyelv és kultúra területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében is.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel az adott újlatin nyelv és kultúra területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Nyitott az adott újlatin nyelv kulturális hátterére.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, nyelvtudomány, irodalomtudomány, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret): 8-12 kredit
- romanisztikai szakmai ismeretek: 150-170 kredit, amelyből:
- szakmai alapozó modul (bevezetés az adott újlatin nyelv tanulmányaiba: nyelvfejlesztés, leíró nyelvtan, országismeret, az irodalmi szöveg, a latin nyelv alapjai): 30-40 kredit,
- a választott szakirány szerinti újlatin nyelv speciális ismeretei (alapismeretek az adott újlatin nyelvhez kapcsolódóan: földrajzi, történelmi, kultúrtörténeti, művészettörténeti, zenetörténeti, színház- és filmtörténeti, folklorisztikai ismeretek; a stilisztika és verstan alapjai; az adott szakirány irodalomtörténetének vázlatos ismerete; nyelvfejlesztés; nyelvészet: fonetika, morfológia, szintaxis, lexikológia, lexikográfia; nyelvtörténeti alapok): 70-80 kredit
- választás szerinti szakma-specifikus ismeretek: legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A romanisztika szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- az alapképzési szak szakirány szerinti további szakterületi ismeretei,
- másik alapképzési szak szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapközzetű diploma megszerzéséhez az adott újlatin nyelven a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintű ismerete szükséges. A záróvizsga letétele a nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat lehet a képző intézmény által ajánlott specializációhoz kapcsolódó, a szak tantervében meghatározott tantervi egység.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés az adott újlatin nyelven folyik.

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

SZABAD BÖLCSÉSZET ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: szabad bölcsészet (Liberal Arts)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: alapszakos szabad bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist
- választható specializációk: elméleti nyelvészet, esztétika, etika, filozófia, filmelmélet és filmtörténet, kommunikáció, művészettörténet, vallástudomány

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. A szak képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 226

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik felkészültek a kultúrát meghatározó és befolyásoló tényezők felismerésére és azok hatásmechanizmusainak elemzésére. Megszerzett ismereteik birtokában képesek az analitikus gondolkodásra, a szövegek és az újabb, nem elsősorban szöveges média elemzésére, a kultúrára gyakorolt hatásuk megfogalmazására. Jártasak az érvelés mesterségében, érvek konstruálásában és ellenőrzésében, írott szövegek és képi információk értelmezésében, kulturális, közéleti, művészeti, vallási és etikai jelenségek elemző feldolgozásában. A képzés célja továbbá, hogy szilárd elméleti, módszertani és műveltségi alapokat biztosítson az alapszak specializációira épülő mesterképzések és a kutatói pálya felé orientálódóknak. A végzettek felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A szabad bölcsész

a) tudása

- Tájékozott a nyugati eszmetörténet alapvető korszakaiban, azok általános jellemzőiben és adataiban.
- Ismer bölcséleti, művészeti alapszövegeket, alpműveket és alapproblémákat.
- Ismeri az elméleti problémafelvetés és problémamegoldás hagyományos és mai változatait, és jártasságot szerez a problémák szakszerű kezelésének gyakorlataiban.
- Ismeretekkel rendelkezik a filozófia, az esztétika, az etika, művészetek, a mozgókép, az írott vizuális és mediális kommunikáció, a nyelvészet és a vallási jelenségek mibenlétéről, történetéről, jelentőségéről és társadalmi szerepéről.

b) képességei

- Képes arra, hogy kreatív módon írjon, és kritikai tevékenységet fejtsen ki a kultúra különböző területein. Ez az alkalmasság kiterjed a nyomtatott és elektronikus sajtóban és egyéb kiadványokban megjelenő műbírálatok írására, politikai és közéleti elemzések elvégzésére, ismeretterjesztő tudósítások, beszédek és prezentációk készítésére és értékelésére, a kultúra szervezésében való közreműködésre.
- Képes argumentumok azonosítására, átgondolására, valamint ezeknek élőszóban és írásban vázlatos vagy részletes bemutatására.
- Képes több műfajban az adott műfajnak vagy egyéb igényeknek megfelelő írásbeli és szóbeli prezentációra.
- Képes a nyilvános megszólalás, illetve megjelenítés alapvető szabályainak ismeretében hatékony kommunikációra.

- Képes a szövegfeldolgozás, a szövegelemzés és -értelmezés, valamint a kritikai elsajátítás technikáinak alkalmazására.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására a szövegfeldolgozás, a szövegelemzés és -értelmezés, valamint a kritikai elsajátítás terén.
- Képes művelődési, művészeti és műemlékvédelmi intézményekben, kutatóintézetekben, az igazgatás területén, oktatási és ismeretterjesztési fórumokon, a tömegkommunikációban a kultúrakutatáshoz kapcsolódó feladatkörök ellátására, akár középvezetői szinten is.

c) attitűdje

- Nyitott a párbeszédre és az együttműködésre.
- Kritikai és kreatív gondolkodás és problémaérzékenység jellemzi.
- Képes figyelemmel meghallgatni mások álláspontját, és elfogulatlanul mérlegelni az előadott vélemények tartalmát.
- Képes argumentált módon kifejezni saját álláspontját.
- Nyitott más kultúrákra, a kulturális és vallási sokszínűségre.
- Közvetíti az elsajátított kulturális értékeket.
- Fejleszti nyelvtudását.
- Folytonosan fejleszti saját szellemi képességeit, képes arra, hogy külső segítség nélkül is módszeresen gyarapítsa tudását.
- Egy számára újszerű kérdéskörben is képes tájékozódni, információkat szerezni, látókörét bővíteni, véleményét ennek megfelelően körültekintően kialakítani és kifejezni.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Fontosnak tartja a párbeszédet és az együttműködést a különböző felfogású társadalmi csoportok között.
- Véleményét körültekintően alakítja ki, tájékozódik és felelősséget vállal saját álláspontjáért.
- Véleményét argumentumokra alapozza.
- Véleményalkotásában képviseli az emberi méltóság szellemi követelményeit.
- Elutasítja mások érzelmi vagy ideológiai alapú manipulálását.
- Elkötelezett az emberi méltóság által megkövetelt, etikailag és szellemileg alapos érvelés mellett.
- Felelősséget vállal akár szóban, akár írásban megfogalmazott véleményéért, közéleti és tudományos téren is.

Az elméleti nyelvészet specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- Ismeri a nyelvleírás, a fonológia, a magyar fonológia, a szintaxis, a magyar szintaxis, a szemantika, a formális szemantika, a neurolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait, legfontosabb elméleti és módszertani kérdéseit.
- Tájékozott a matematikai és logikai alapismeretekben.
- Ismeri a terepmunka módszereit és jelentőségét.

A filozófia specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- A hallgató tájékozott a filozófiatörténet nagy korszakaiban és műveiben.
- Ismeri a metafizika, tudományfilozófia és tudománytörténet, elmefilozófia, politikai filozófia, társadalomfilozófia, etika, esztétika, művészetfilozófia, analitikus filozófia, vallásfilozófia alapproblémáit.

Az esztétika specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- A hallgató tájékozott a klasszikus, a modern és a kortárs elméletekben, a vizuális kultúrában.
- Ismeri az ágazati esztétikákat.
- Ismeri kanonikus műveket.
- Jártas a műelemzés módszertanában, ismeri annak jelentőségét és elméleteit.

b) képességei

- Képes művészeti kritikákat írni.

Az etika specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- A hallgató tájékozott az etikátörténet korszakaiban.
- Ismeri az ágazati etikákat.
- Átlátja az alkalmazott etikák, a filozófiai antropológia, az ökológiai etika, a politikaelmélet alapvető problémáit.

A filmelmélet és filmtörténet specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- A hallgató tájékozott a filmtörténetben és a filmelméletekben.
- Ismeri a filmelemzés módszereit, elméleti alapjait és jelentőségét.
- Átlátja a filmi kompozíciót, a filmi elbeszélést.

A kommunikáció specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- A hallgató jártas alapvető jogi, etikai, gazdasági, igazgatási és uniós ismeretekben.
- Birtokában van alapvető informatikai ismereteknek.
- Ismeri a kommunikáció sajátos színtereit, a kommunikáció dinamikáját, a kommunikációs zavarokat.
- Átlátja a mediatisztált kommunikációt.
- Rendelkezik alapvető médiaismeretekkel.

b) képessége

- Képes a kommunikáció szabályozására.

A művészettörténet specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- Ismeri az egyetemes (európai) és a magyar művészet nagy stíluskorszakait (az antikvitástól a középkori és újkori művészetten át a modern és kortárs művészetig).
- Jártas a kutatómódszertani és értelmezéstani alapismeretekben, a kiállítás-értékelésben.
- Rendelkezik muzeológiai és műemlékvédelmi alapismeretekkel.

A vallástudomány specializáción továbbá a szabad bölcsész

a) tudása

- Ismeri a vallástörténet korszakait, az egyetemes és magyar egyház- és felekezettörténet nagy vonalait.
- Jártas a valláselmélet alapjaiban.
- Átlátja a világvallásokat, a vallási jelenségek rendszerét és alapvető teológiai problematikákat.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános szakterületi ismeretek 110-120 kredit, amelyből
- szabad bölcsészeti általános szakmai modul 40-50 kredit:
- a képzéshez kapcsolódó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretek filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, nyelvtudomány, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret,
- logika, érveléstechnika, akadémiai írás, számítógépes ismeretek,
- átfogó esztétörténet,
- bölcsészettudományok módszerei (módszertan), valamint a választandó specializációnak megfelelően: nyelvleírás, a nyelvtan mint modell, a nyelvi kompetencia és performancia különbségei, a nyelv elsajátításának és a nyelv változásának elméleti alapjai; esztétika és története, műelemzés, akadémiai írás; etikátörténet, ember és társadalom (kultúrtörténet, pszichológiai, szociálpszichológiai, szociológiai, kulturális antropológiai ismeretek, társadalomtörténet); ismeretelmélet, nyelvfilozófia, metafizika, fenomenológia, hermeneutika; bevezetés a filmtörténetbe, a filmelméletek alapjai; bevezetés az építészettörténetbe és a műemlékvédelembe, múzeumismeret, ikonográfia, a művészettörténet forrásai és irodalma, a művészet társadalmi aspektusa; vallástörténet, vallásfilozófia, vallásszociológia, vallási néprajz;
- választható szakmai modulok 60-80 kredit az alábbi ismeretkörökből:
- elméleti nyelvészet: a nyelvleírás fontosabb módszertani alapjai és területei: fonológia, magyar fonológia, morfológia, szintaxis, magyar szintaxis, szemantika, formális szemantika, a neurolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai, a terepmunka módszertana, matematikai és logikai alapismeretek;
- esztétika: klasszikus elméletek, modern elméletek, kortárs elméletek, ágazati esztétikák, kanonikus mű, műelemzés;
- etika: etikátörténet, ágazati etikák, alkalmazott etikák, filozófiai antropológia, ökológia, politológia;
- filozófia: a filozófiatörténet nagy korszakai és művei, tudományfilozófia, tudatfilozófia, politikai filozófia, társadalomfilozófia, etika, esztétika, analitikus filozófia, metafizika, vallásfilozófia;
- filmelmélet és filmtörténet: filmtörténet, filmelméletek, filmelemzés, a filmi kompozíció, a filmi elbeszélés, társművészetek és a film, kommunikáció és médiaelmélet, írásgyakorlatok, gyakorlati ismeretek;
- kommunikáció: szabályozott társadalom (jogi, etikai, gazdasági, igazgatási és uniós ismeretek); kommunikációs tréning, beszéd- és írásművelés, informatikai ismeretek, a kommunikáció sajátos színterei, a kommunikáció

dinamikája, a kommunikáció szabályozása, kommunikációs zavarok, medialiszt kommunikáció, médiismeretek, szabadon választható ismeretkörök;

- művészettörténet: az egyetemes és a magyar művészet nagy stíluskorszakai (antikvitás, középkori művészet, újkori művészet, legújabbkori művészet), módszertani és gyakorlati szaktárgyak, iparművészet-történet, emlékmeghatározás;
- vallástudomány: vallástörténet és valláselmélet, világvallások, vallási jelenségek rendszere, egyetemes és magyar egyház- és felekezettörténet;
- választás szerinti specializációk ismeretei legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret a következőkből, amelynek kreditértéke a képzésen belül legfeljebb 50 kredit:

- az elméleti nyelvészet
- az esztétika
- az etika
- a filozófia
- a filmelmélet és filmtörténet
- a kommunikáció
- a művészettörténet
- a vallástudomány.

A szabad bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- az alapképzési szak specializációja szerinti további szakterületi ismeretek,
- az alapképzési szak másik specializációjának ismeretei, vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek specializáció formájában történő felvételét.

SZLAVISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: szlavisztika (Slavonic Studies)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség:
- szlavisztika, orosz alapszakos bölcsész
- szlavisztika, bolgár alapszakos bölcsész
- szlavisztika, cseh alapszakos bölcsész
- szlavisztika, lengyel alapszakos bölcsész
- szlavisztika, horvát alapszakos bölcsész
- szlavisztika, horvát nemzetiségi alapszakos bölcsész
- szlavisztika, szerb alapszakos bölcsész
- szlavisztika, szerb nemzetiségi alapszakos bölcsész
- szlavisztika, szlovák alapszakos bölcsész
- szlavisztika, szlovák nemzetiségi alapszakos bölcsész
- szlavisztika, szlovén alapszakos bölcsész
- szlavisztika, szlovén nemzetiségi alapszakos bölcsész
- szlavisztika, ukrán alapszakos bölcsész
- szlavisztika, ukrán nemzetiségi alapszakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

- Slavonic Studies, Philologist in Russian Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Bulgarian Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Czech Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Polish Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Croatian Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Croatian as Ethnic Minority Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Serbian Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Serbian as Ethnic Minority Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Slovakian Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Slovakian as Ethnic Minority Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Slovenian Studies;
- Slavonic Studies, Philologist in Slovenian as Ethnic Minority Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Ukrainian Studies
- Slavonic Studies, Philologist in Ukrainian as Ethnic Minority Studies
- választható szakirányok: orosz, bolgár, cseh, lengyel, horvát, horvát nemzetiségi, szerb, szerb nemzetiségi, szlovák, szlovák nemzetiségi, szlovén, szlovén nemzetiségi, ukrán, ukrán nemzetiségi

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alappozit megismeréséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- szakorientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 100 kredit
- a szakdolgozat készítéséhez rendelhető kreditérték: 4 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismereteik birtokában a Közös Európai Referenciakeret középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga szintjén képesek valamely szláv (bolgár, cseh, horvát, lengyel, orosz, szerb, szlovák, szlovén, ukrán) nyelvű hétköznapi, kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi, nyelv- és irodalomtudományi szövegeket értelmezni, az adott nyelvi kompetencia keretei között közvetíteni, valamint alkotni írásban és szóban. Rendelkeznek továbbá a szláv nyelvek és kultúrák - beleértve a magyarországi szláv nyelvű nemzetiségek nyelveit és kultúráit - területén, valamint általános társadalomtudományi, humán műveltségi témakörökben olyan alapvető elméleti és gyakorlati ismeretekkel, amelyek birtokában képesek szakmájuk inter- és multidiszciplináris gyakorlati művelésére, emberi, kulturális problémák kreatív kezelésére és e területen konkrét feladatok önálló megoldására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A szlavisztika, orosz/ bolgár/ cseh/ lengyel/ horvát/ horvát nemzetiségi/ szerb/ szerb nemzetiségi/ szlovák/ szlovák nemzetiségi/ szlovén/ szlovén nemzetiségi/ ukrán/ ukrán nemzetiségi alapszakos bölcsész

a) tudása

- A szakot elvégző hallgató általános ismeretekkel rendelkezik a szláv kultúra és nyelvi sokszínűségéről, jól ismeri a szakirányának megfelelő szláv nyelvű közösség kulturális és nyelvi identitásának fejlődéstörténetét.
- Ismeri az alapvető összefüggéseket a szláv, a magyar és az európai identitás legfontosabb kulturális objektumai és szövegei között, szakirányának egynemely tudományos részproblémáját pedig Európán kívüli kulturális jelenségekkel is összefüggésbe tudja hozni.
- Ismeri a szakirányának megfelelő szláv nyelvű kultúra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Vannak ismeretei a szakirányának megfelelő szláv szövegek és kulturális jelenségek befogadásának fontosabb eljárásairól és az értelmezés szakmailag elfogadott fontosabb módozatairól.
- Tisztában van a szakirányának megfelelő szláv nyelv és kultúra néhány jellemző kutatási kérdésével, elemzési és értelmezési módszerével.
- Ismeri az adott szláv nyelv egyes területeinek (irodalom-, nyelv- és kultúratudomány) szakkifejezéseit.
- Összefüggéseiben látja a szlavisztika alapszak adott szakirányának munkavállalással és vállalkozással kapcsolatos dimenzióit és lehetőségeit.

b) képességei

- Kompetenciái keretei között és tudásszintjének megfelelően képes helyesen értelmezni az adott szláv nyelvű kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát, képes továbbá az adott szláv nyelvet elhelyezni a világ nyelvei közt, valamint azonosítani az adott szláv nyelv főbb regionális változatait.
- Képes átlátni szakiránya legfontosabb nemzeti és nemzetiségi identitásképző diskurzusainak felépítését és működését, az európai kontextusban is felismerhető némely kulturális jelenséget pedig értelmezni.
- Képes az adott szláv nyelvű kultúra legalább egy fontos megnyilatkozásának helyes értelmezésére az Európán kívüli kultúra és eszmerendszer szempontjából.
- Nyelvi szintjének megfelelően egy adott műfaj szabályrendszerének tiszteletben tartásával képes közérthetően írni és beszélni az adott szláv nyelven, különösen pedig az adott szláv nyelv kulturális témaköreivel kapcsolatban az érvényes nyelvi normarendszer tiszteletben tartásával helyes szövegeket alkotni.
- Műfajilag eltérő szövegeket és kulturális jelenségeket képes nyelvi szintjének megfelelően értelmezni az adott szláv nyelven.
- Az adott szláv nyelvhez és kultúrához kapcsolódóan alapvetően képes kiválasztani és részben alkalmazni is a szakmai problémának megfelelő nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kultúratudományi módszert.
- Adott munkahely szakmai elvárásainak megfelelően képes összetett feladatokat is elvégezni.

c) attitűdje

- Átlátja, érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag determináltak és dinamikus pályát futnak be.
- Képviseli a magyar, a nemzetiségi és az európai identitás kulturális, vallási, és társadalmi sokszínűségét, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrák megismerésére.
- Igyekszik tudatosan alkalmazni az adott szláv nyelvterület nyelvi és kommunikációs normáit.
- Tudatában van az adott szláv nyelv nyelvészeti, irodalom- és kultúratudományi gondolkodásmódja fontosságának.
- Szintjének megfelelően mérlegeli a problémák többoldalú módszertani megközelítésének lehetőségeit.
- Törekszik az adott szláv nyelven általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Törekszik szakmai hivatástudata kialakítására és önképzésre.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és közössége épülését.
- Együttműködik az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Felelősséget vállal az anyanyelvén és az adott szláv nyelven íródott szövegeikért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Az adott szláv nyelv és kultúra területén szerzett ismereteit az önművelésében és önismeretében is alkalmazza.
- Törekszik azoknak a módszereknek az érvényesítésére, amelyek az adott szláv nyelv és kultúra szempontjából relevánsak, de elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait is.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Nyitott az adott szláv nyelv kulturális hátterére.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, nyelvtudomány, irodalomtudomány, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 10-12 kredit;
- szlavisztikai szakmai ismeretek 158-160 kredit, amelyből
- a szláv nyelvi és kultúratörténeti szakmai alapozó modul [bevezetés a szláv nyelvi tanulmányokba: szláv kultúrák (bolgár, cseh, horvát, lengyel, orosz, szerb, szlovák, szlovén, ukrán), illetve szláv nyelvű országok történelméhez, földrajzához kapcsolódó alapismeretek; klasszikus és modern szláv irodalmak (a szláv népek irodalomtörténete, a legjelentősebb korszakok és alkotók); a magyar-szláv történelmi, nyelvi, irodalmi, kulturális kapcsolatok múltja és jelene)] 50-56 kredit;
- a választott szakirány szerinti speciális nyelvészeti, irodalmi, kultúrtörténeti ismeretek [a választott nyelvhez kapcsolódó földrajzi, történelmi és kultúratörténeti alapismeretek; a stilisztika alapjai; az adott szakirány irodalomtörténetének ismerete; nyelvfejlesztés; nyelvészet (fonetika, fonológia, morfológia, szintaxis, jelentéstan, nyelvtörténeti alapok)] 50-56 kredit;

- választás szerinti specializációk ismeretei legfeljebb 50 kredit.
- 8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.
- A szlavisztika szakos bölcész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:
- az alapképzési szak szakirány szerinti további szakterületi ismeretei
  - az alapképzési szak másik szakiránya vagy
  - másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapképzésű diploma megszerzéséhez a választott szakirány célnyelvének a középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgának megfelelő szintű ismerete szükséges. A záróvizsga letétele a nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Az alapszak szakmai alapozó tárgyainak oktatása magyar nyelven, a szakirány tárgyainak oktatása pedig magyarul vagy az adott szláv nyelven folyik.

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

TÖRTÉNELEM ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** történelem (History)
2. **Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: történelem alapszakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in History

3. **Képzési terület:** bölcsészettudomány

4. **A képzési idő félévekben:** 6 félév

5. **Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. **A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása:** 225

7. **Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja olyan történelem alapszakos bölcészek képzése, akik egyetemes és magyar történelemből, a rokon és segédtudományokból, valamint a történelem alapszakhoz tartozó specializációk területén szerzett ismeretekkel rendelkeznek és képesek történelmi, illetve általános társadalmi és politikai kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére. A hallgatók képessé válnak a történelmi folyamatok értékelésére, tanulságok levonására és a közelmúlt történelmi folyamatainak, jelenségeinek és személyiségeinek önálló elemzésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

- 7.1. **Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**

- 7.1.1. **A történelem alapszakos bölcész**

a) tudása

- Tájékozott a magyar és egyetemes kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében.
- Ismeri a magyar és európai identitás szakterületileg legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit, kontextusait, valamint legalább egy Európán kívüli kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri a magyar és európai kultúrák jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Átlátja a magyar szakmai szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.
- Tisztában van a történettudomány aktuális kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.
- Ismeri a szélesen értelmezett történettudomány alapvető szakkifejezéseit.

- Ismeri a latin nyelv alapjait.
- Egy modern idegen nyelven képes eligazodni a szakirodalomban, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Összefüggéseiben értelmezi a történettudományhoz általában kapcsolódó, munkavállalással, vállalkozással kapcsolatos szabályokat, előírásokat.

b) képességei

- Értelmezi a magyar és európai kulturális és történeti jelenségeket és azok történeti beágyazottságát.
- Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális és történeti jelenségeket európai kontextusban értelmezni.
- Képes a történelmi, illetve társadalmi és politikai kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.
- Képes legalább egy Európán kívüli kultúra, eszmerendszer szempontjából a történettudomány jelenségeit értelmezni.
- Képes összefüggő szövegek, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegek, táblázatok, adatsorok, vizuális szövegek (mozgó-, állóképek, térképek, diagramok) megértésére, értelmezésére.
- Képes az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően több stílusregiszterben, közérthetően, választékos stílusban írni és beszélni.
- Képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megéri a történettudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.
- Képes megoldási javaslatokat adni a történeti-társadalmi elemzés során felmerülő problémák értelmezésére, az alapszakon belül elsajátított problémamegoldó technikák hatékony alkalmazására.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változók.
- Képviseli a magyar és az európai identitás vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.
- Igénye van az Európán kívüli társadalmak történelmének és kultúrájának megismerésére.
- Tudatosan képviseli a történettudomány és társterületei szaknyelvi és kommunikációs normáit.
- A történettudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik történeti tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Törekszik az információkat, érveket és elemzéseket különböző szempontok szerint átgondolni és bemutatni.
- Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Hatékonyan együttműködik a történettudomány szakterületéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi közösségekkel.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- A történelem területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a történettudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Nyitott a magyar és más kultúrák háttérére.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai ismeretek jellemzői

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, szövegalkotási készségfejlesztő ismeretek, könyvtárismeret) 8-12 kredit;
- történelmi szakmai ismeretek: 110-120 kredit;
- történelmi szakmai alapozó modul (történettudomány, néprajz, régészet, levéltári ismeretek, művészettörténet, vallástörténet, művelődéstörténet, politikatudomány, vallástudomány, történeti földrajz historiográfia, latin nyelv) 20–30 kredit;
- magyar és egyetemes történelem szakterületi ismeretei, történeti segédtudományok (diplomatika, szfragsztika, heraldika, kronológia), óskori és ókori történelem, középkori magyar történelem, középkori egyetemes történelem, kora újkori magyar történelem, kora újkori egyetemes történelem, újkori magyar történelem, újkori

egyetemes történelem, jelenkori magyar történelem, jelenkori egyetemes történelem, művelődéstörténet, gazdaságtörténet 80-90 kredit;

- választás szerinti specializációk ismeretei 30-50 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret két típusú lehet:

- a szakhoz tartozó differenciált, választható, sajátos kompetenciákat eredményező specializáció, melynek szakterületi, diszciplináris sajátosságait az intézmények saját hatáskörben határozzák meg, vagy

- másik szaknak, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek másik alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapképzés megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből vagy latin nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a szak tantervében meghatározott, a képző intézmény által ajánlott specializációhoz (levéltári, muzeológiai ismeretek) kapcsolódó tantervi egység.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szakképzettség megszerzésének feltétele a képzés tantervében meghatározott latin nyelvi követelmények teljesítése.

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

ZENEKULTÚRA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. **Az alapképzési szak megnevezése:** zenekultúra (Music Culture)

2. **Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat

- szakképzettség: zenekultúra szakember

- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Music Culture Expert

3. **Képzési terület:** művészetközvetítés

4. **A képzési idő félévekben:** 6 félév

5. **Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 kredit

- a szak orientációja: kiemelten gyakorlatorientált (70-80 százalék)

- a szakdolgozat (diplomamunka) készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. **A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 212

7. **Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja olyan zenei szakemberek képzése, akik elméleti és gyakorlati ismereteik, a kulturális, művészeti intézményrendszerrel szerzett tudásuk birtokában jó ízléssel és alkotó döntési képességgel képesek zenei művészetközvetítői – szervező, irányító, szerkesztő és lebonyolító jellegű – feladataik ellátására az európai térség kulturális, művészeti intézményeiben. A képzés során a hallgatók kellő jártasságra tesznek szert a magyar zenei élet és az európai országok zenei életének megismerésében. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. **Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**

7.1.1. **A zenekultúra szakember**

a) **tudása**

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a zenekultúra szakterületének alapját jelentő folyamatokról és koncepciókról: a művészetközvetítés területén végzett zenei szervező, irányító, szerkesztő és lebonyolító jellegű tevékenységekről.

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik szakterülete főbb elméleti alapelveiről: a zenetörténeti stíluskorszakokról és irányzatokról, a fontosabb zenei műfajokról és alkotásokról, valamint az egyes stíluskorszakok zeneelméleti (elsősorban harmóniai és formai) jellegzetességeiről.

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik – a zenei készségfejlesztésről, valamint a zenei interpretációs gyakorlathoz szerzett tudása révén – a zenekultúra területén végzett gyakorlati jellegű tevékenységekről.

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik – zenei (ezen belül zenetörténeti és művészettörténeti) tanulmányai eredményeként – a zene és más művészeti ágak közötti kapcsolódási pontokról.
- Ismeretekkel rendelkezik a kórusélet szervezőmunkáját segítő tevékenységekről, a kórusvezénylés technikájáról és zenei tartalmáról, valamint a kóruséneklés alapjául szolgáló énektechnikáról és repertoárról.
- Ismeretekkel rendelkezik a hangszeres zenei alkotó- és előadó-művészetet segítő tevékenységekről.
- Ismeretekkel rendelkezik a zenekultúra szakterületén végzett tevékenységeknek a kulturális intézményrendszer részeként való működéséről.
- Rendelkezik a zenei élethez kapcsolódó szervezési és a kulturális ismeretterjesztési tudással.
- Tájékozott a zenekultúra területén végzendő kutatás, forrásgyűjtés alapjául szolgáló módszerekről, megvalósítási irányokról, lehetőségekről.
- Tisztában van a zenekultúra területén végzett valamennyi tevékenységre vonatkozó etikai szabályokkal, a szerzői joggal.
- Ismeri a zenei információs rendszer intézményeit, valamint az európai térség zenei életét.

b) képességei

- Képes a zenekultúra ismereteinek közvetítése során tudatos és kreatív munkára a különféle zenei és kulturális intézményekben.
- Képes a szakmai elvárásoknak megfelelően alkalmazni zenei (ezen belül zeneelméleti, zenetörténeti, készségfejlesztési, interpretációs és zenei szervezői) tudását különböző intézményes keretek között is.
- A zenei alkotásokról szerzett átfogó zenetörténeti ismeretei alapján képes a zenei és kulturális területen végzett feladatai magas szintű ellátására.
- Képes a megszerzett elméleti tudásanyag annak alapján történő kezelésére, hogy az – a szerkesztői és szervező jellegű tevékenység során – elképzelései megvalósításában magas szinten legyen hasznosítható.
- A zenei készségfejlesztésről, valamint a zenei interpretációs gyakorlatról szerzett tudása révén képes a zenekultúra területén végzett gyakorlati (irányító, lebonyolító) jellegű tevékenységek magas szintű kivitelezésére.
- Hatékonyan képes használni a tevékenysége alapjául szolgáló technikai, anyagi és információs forrásokat a zenekultúra közvetítése érdekében.
- Képes alkalmazni a zenekultúra területén végzett szervező, irányító, szerkesztő és lebonyolító jellegű tevékenységre vonatkozó etikai normákat.
- Képes a zenekultúra ismereteinek közvetítése során az egészségtudatos szemlélet kialakítására, megerősítésére.

c) attitűdje

- Kellő szakmai tudása révén értően viszonyul a különböző zenetörténeti korszakokban keletkezett alkotásokhoz.
- Nyitott az új zenei ismeretekre, módszerekre, kreatív, dinamikus megvalósítási lehetőségekre.
- Nyitottan és kommunikatívan vesz részt a zenei és más, művészetközvetítő jellegű projektek kialakításában.
- Kritikai hozzáállást érvényesít a zenekultúra területéhez tartozó szakmai kérdésekben.
- Kritikai megértéssel viszonyul a kortárs kompozíciókhoz, segíti bemutatási, megjelentetési lehetőségeiket.
- Tudatosan gondolkodik a zenekultúra területére vonatkozó valamennyi tevékenység társadalmi és közösségi vonatkozásairól.
- Törekszik arra, hogy zenei és kulturális ismereteire támaszkodva más művészeti ágak szereplőivel, valamint más kulturális és gazdasági területek szakembereivel hatékonyan együttműködjön.
- Törekszik arra, hogy részt vegyen önálló vagy közös zenei produkciókban, azok szervezésében, lebonyolításában.
- Törekszik zenei, kulturális és művészetközvetítői ismeretei folyamatos megújítására.
- Törekszik a zenekultúra területén végzett tevékenységekre vonatkozó etikai normák betartására.
- Fontos számára a zenekultúrához kapcsolódó tevékenységekben az egészségtudatos szemlélet kialakítása, megerősítése.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai orientációja kialakult: olyan zeneelméleti ismeretekkel, gyakorlati zenei készségekkel rendelkezik, melyek révén közreműködhet közösségi és egyéni zenei események, produkciók létrejöttében, illetve annak elősegítésében.
- A zenekultúra területén végzett (szervező, irányító, szerkesztői és lebonyolító) tevékenységekre vonatkozóan önálló koncepciót alkot, mely által a zene közösségformáló értékeit hitelesen közvetíti.
- Felismeri művészetközvetítői tevékenységének, valamint a zenélés közösségformáló erejének társadalmi hatásait.
- Elfogadja és hitelesen közvetíti a zenekultúra területén végzett tevékenységek társadalmi szerepét, értékeit.

- Multikulturális megközelítésmód kialakításával kreatívan vesz részt a zenei és egyéb, kulturális jellegű projektekben.
- A zenekultúra területén végzett tevékenységek szakmai (elméleti és gyakorlati) értékrendszerében való jártassága révén zenei, kulturális és művészetközvetítői ismereteit magas szakmai szinten adja tovább.
- Szakmai felelősséget érez azért, hogy a zeneoktatásban a zenekultúra etikai normái érvényesüljenek.
- Hozzájárul elsősorban a zenei munkaképesség-gondozás ismerete révén a zenekultúrához kapcsolódó tevékenységekben az egészségtudatos szemlélet kialakításához, megerősítéséhez.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a művészetközvetítés általános elmélete 20-30 kredit;
- a zenekultúra szakelmélete 9-15 kredit;
- művészetközvetítő és kommunikációs ismeretek 9-15 kredit;
- zenei és társművészeti alapismeretek 20-40 kredit;
- zenei előadói (specializációs) és zeneelméleti jellegű alapismeretek 50-108 kredit.

8.1.2. A specializáció a felsőoktatási intézmény által a zenei területéről ajánlott, sajátos kompetenciákat eredményező speciális ismeret, amelynek kreditértéke a képzés egészén belül legalább 50 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai, alkotói gyakorlat a képzés tantervében meghatározott, külső helyen, belső próbateremben, szaktanteremben, stúdióban szervezett, konzultációval kísért művészeti gyakorlat, amelynek kreditértéke legalább 3 kredit.

Forrás:

18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról